

Έργο

**«Παροχή Εξειδικευμένων Υπηρεσιών
για την Ανάπτυξη και Λειτουργία
Περιφερειακού Μηχανισμού
Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος»
(MIS 5075872)**

**Μελέτη με θέμα «Πρόβλεψη δεξιοτήτων και
θέσεων εργασίας στον τομέα της Αγροδιατροφής
και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια
Δυτικής Ελλάδος»**

Σύνοψη – Βασικά Συμπεράσματα

Το παρόν κείμενο αφορά την μελέτη με τίτλο «**Πρόβλεψη δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**», η οποία εκπονείται στο πλαίσιο του έργου «**Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**».

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η συνοπτική παρουσίαση του θεματικού τομέα Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων με τέτοιο τρόπο ώστε **να συνεισφέρει στο μέγιστο δυνατό βαθμό στον ορθά στοχευμένο σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων για την κατάρτιση/επανακτάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και την περαιτέρω βελτίωση των βασικών μεγεθών της αγοράς εργασίας της.**

Από τη μελέτη έγινε αντιληπτή η εξέχουσα σημασία που έχει ο τομέας στην ελληνική οικονομία και η δυνατότητα του να συνεισφέρει σε σημαντικό βαθμό στην προσπάθεια ανάπτυξης αυτής καθώς χαρακτηρίζεται από ένα πλήθος ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων τα οποία ενισχύονται από τις παρατηρούμενες τάσεις στην αγορά τροφίμων.

Η υιοθέτηση της αρχής της βιωσιμότητας – αειφορίας σε όλους τους τομείς αποτελεί επιτακτική ανάγκη και σε αυτό το πλαίσιο για την **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας η οποία διαθέτει πολύ πλούσιο αγροδιατροφικό τομέα και υψηλού επιπέδου αγροδιατροφικά προϊόντα** προτείνεται η εστίαση της δράσης στην ανάπτυξη νέων τροφίμων για την εξειδικευμένη αγορά «**Τρόφιμα Value for Money**» που εστιάζει στην παραγωγή υγιεινών και περιβαλλοντικά βιώσιμων αγροδιατροφικών προϊόντων.

Από τη μελέτη αρχικά προκύπτουν σημαντικά στοιχεία και αριθμοί σχετικά με τον κλάδο και την οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα διαπιστώνοντας ότι :

- **Το 10% των επιχειρήσεων** που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα, στο σύνολο της χώρας (553.387 επιχειρήσεις), εντοπίζεται στην **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος (53.110 επιχειρήσεις).**
- **Το 7,7% του συνολικού κύκλου εργασιών** που δημιουργείται στη χώρα μας προέρχεται από τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος διαμορφώνεται στο 21,2%, με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται **στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων να πραγματοποιούν έναν κύκλο εργασιών ύψους 1,6 δις.€.**

- Το 8,5% επί του συνόλου των απασχολούμενων στην χώρα στον εν λόγω τομέα βρίσκεται στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος (εκ των οποίων 87,4% στον κλάδο της Αγροδιατροφής και το 12,6% στον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων).

Σε συνέχεια της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, η μελέτη αναλύει το αναπτυξιακό προφίλ, τις στρατηγικές και τις δυνατότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, όπως αυτά περιγράφονται μέσα από τα στρατηγικά και αναπτυξιακά κείμενα της, με απώτερο σκοπό να εντοπίσει τις δυνατότητες και τις προοπτικές ανάπτυξης του εν λόγω θεματικού τομέα και να προβεί στην πρόταση ορθά στοχευμένων δράσεων κατάρτισης/επανακατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού της που απασχολείται ή που θέλει να απασχοληθεί στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων.

Ειδικότερα, αφού ληφθούν υπόψη: α) ο δυναμισμός των επαγγελματιών και των ειδικοτήτων του τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Δυτική Ελλάδα, β) τα ευρωπαϊκά, εθνικά και περιφερειακά στρατηγικά κείμενα τα οποία αναδεικνύουν συγκεκριμένες στοχεύσεις για την ανάπτυξη του τομέα και γ) τα συμπεράσματα από την διενέργεια του Focus Group που πραγματοποιήθηκε με εκπροσώπους παραγωγικών φορέων, επιχειρήσεων, δημοσίων και ιδιωτικών φορέων εδρεύοντες στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και δραστηριοποιούμενοι στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, η παρούσα μελέτη καταλήγει στα παρακάτω αντικείμενα κατάρτισης:

- ▶ Τεχνικός Παραγωγής Επιχειρήσεων Τροφίμων και Ποτών
- ▶ Στέλεχος Διαχείρισης Ποιότητας και Ασφάλειας τροφίμων
- ▶ Στέλεχος Εξαγωγών και Διεθνούς Εμπορίου
- ▶ Υπεύθυνος Marketing Τροφίμων
- ▶ Ειδικός Συστημάτων Ηλεκτρονικού Εμπορίου - e-commerce
- ▶ Digital Marketing και Online Branding
- ▶ Στέλεχος Πωλήσεων/ Μάρκετινγκ προϊόντων αγροδιατροφής
- ▶ Υπάλληλος επεξεργασίας και τυποποίησης ελαιόλαδου
- ▶ Τεχνίτης Μελισσοκομίας

Πίνακας Περιεχομένων

Σύνοψη – Βασικά Συμπεράσματα	3
1. Εισαγωγή.....	7
1.1 Ταυτότητα του έργου	7
1.2 Αντικείμενο και σκοπός της μελέτης.....	10
2. Μεθοδολογικό πλαίσιο για την εκπόνηση της μελέτης	12
2.1 Ποιοτική έρευνα.....	13
Ομάδα εστίασης (Focus Group)	14
2.2 Δευτερογενής έρευνα – Desk Research	16
3. Ο τομέας της «Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων»	18
3.1 Γενική περιγραφή και παρουσίαση του τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων	18
3.2 Ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές για την ανάπτυξη του τομέα της Αγροδιατροφής και της Βιομηχανίας Τροφίμων.....	20
Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023 – 2027.....	20
Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο.....	23
Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.....	24
Νέα Βιομηχανική Στρατηγική για την Ευρώπη	27
Εθνική Στρατηγική για την Βιομηχανία.....	27
Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αγροτική Ανάπτυξη.....	30
Η Αγροδιατροφή και η Βιομηχανία Τροφίμων ως βασικοί Πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027	34
4. Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο	35
4.1 Αριθμός επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα	35
4.2 Οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα	39
4.3 Αριθμός απασχολούμενων ανά οικονομική δραστηριότητα	44
5. Αναπτυξιακό προφίλ και δυνατότητες για την ανάπτυξη του τομέα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	48
5.1 Συνοπτική παρουσίαση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.....	48
5.2 Ανάλυση Ευκαιριών και Δυνατοτήτων – Μειονεκτημάτων και Απειλών για την ανάπτυξη του τομέα.....	49

Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας.....	49
Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας.....	52
Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας.....	53
5.3 Ευρήματα από ενέργειες διαβούλευσης – Focus Group στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων	56
6. Προτάσεις ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	57
Αντικείμενα Κατάρτιση μέσω της Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης	58
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.....	62
Βιβλιογραφία	65

1. Εισαγωγή

1.1 Ταυτότητα του έργου

7 Η πράξη «**Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**» υλοποιείται στο πλαίσιο της Δράσης με κωδικό 8.i.1 και τίτλο «**Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**» μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Δυτική Ελλάδα**» 2014 – 2020, Άξονας Προτεραιότητας 4 «**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων**» και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους.

Η εν λόγω πράξη αφορά τη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διάγνωση των αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Δυτική Ελλάδα, και **έχει ως στόχο την αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας ως προς την παρακολούθηση και τη διάγνωση των αναγκών του τοπικού παραγωγικού συστήματος, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί και να επιτευχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό ένας ορθός σχεδιασμός πολιτικών και δράσεων στην αγορά εργασίας.**

Η εν λόγω πράξη έρχεται να καλύψει ένα κενό το οποίο συνδέεται με:

- Την θεσμική υποχρέωση της Περιφέρειας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ανάγκη Σύστασης Δικτύου Φορέων και Οργανισμών για τη λειτουργία του Εθνικού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασία σύμφωνα με τον ν. 4368/2016 (Α' 21) ως τμήμα του εν λόγω δικτύου.
- Την απουσία σε περιφερειακό επίπεδο επιστημονικών τεχνοκρατικών μηχανισμών για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε συνάρτηση με τις ραγδαία μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες.

Ειδικότερα, ο Περιφερειακός Μηχανισμός θα περιλαμβάνει εργαλεία και αναλύσεις για την πρόβλεψη, αφενός, των αναγκών σε θέσεις εργασίας ανά επάγγελμα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, και αφετέρου των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες. Σκοπός είναι η αξιοποίηση του συνόλου των πληροφοριών και δεδομένων για τον έγκαιρο και ορθά στοχευμένο σχεδιασμό προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (κατάρτισης, εκπαίδευσης και δημιουργίας θέσεων εργασίας), αλλά και το στοχευμένο σχεδιασμό δράσεων για την διαχείριση των εκάστοτε αλλαγών (τακτικών ή/και έκτακτων) και της αναδιάρθρωσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Η υλοποίηση της συγκεκριμένης πράξης θα συμβάλλει:

- ▶ Στην εκπλήρωση της υποχρέωσης των Περιφερειών Ελλάδος (σύμφωνα με τον ν. 4368/2016), και ως εκ τούτου και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και τον πρόσφατο Νόμο 4921/2022 :

α. να υποβάλλουν στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων τις διαθέσιμες μελέτες, έρευνες και εμπειρογνωμοσύνες για την περιοχή ευθύνης τους,

β. να συγκεντρώνουν δεδομένα που αφορούν ιδίως το αναπτυξιακό προφίλ της Περιφέρειας, το εργατικό δυναμικό, και τον προσδιορισμό των αναγκών σε δεξιότητες και επαγγέλματα της αγοράς εργασίας σε Περιφερειακό επίπεδο.

- 8
- ▶ Στην επιδιωκόμενη και ευκαταία αλληλεπίδραση των Περιφερειών, και ως εκ τούτου και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με την κεντρική διοίκηση προκειμένου να διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων που αναλαμβάνονται, ώστε με την σταδιακή ενίσχυση της συμμετοχής της (όπως και των υπόλοιπων Περιφερειών) και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας να διασφαλισθεί η σταθερή συνέργεια των παρεμβάσεων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
 - ▶ Στην καταγραφή των αναγκών της τοπικής αγοράς εργασίας σε επαγγελματικές δεξιότητες, ειδικότητες και θέσεις εργασίας από τη μεριά των επιχειρήσεων (skills demand).
 - ▶ Στην καταγραφή των αναγκών και στη διαμόρφωση του προφίλ δεξιοτήτων (skills

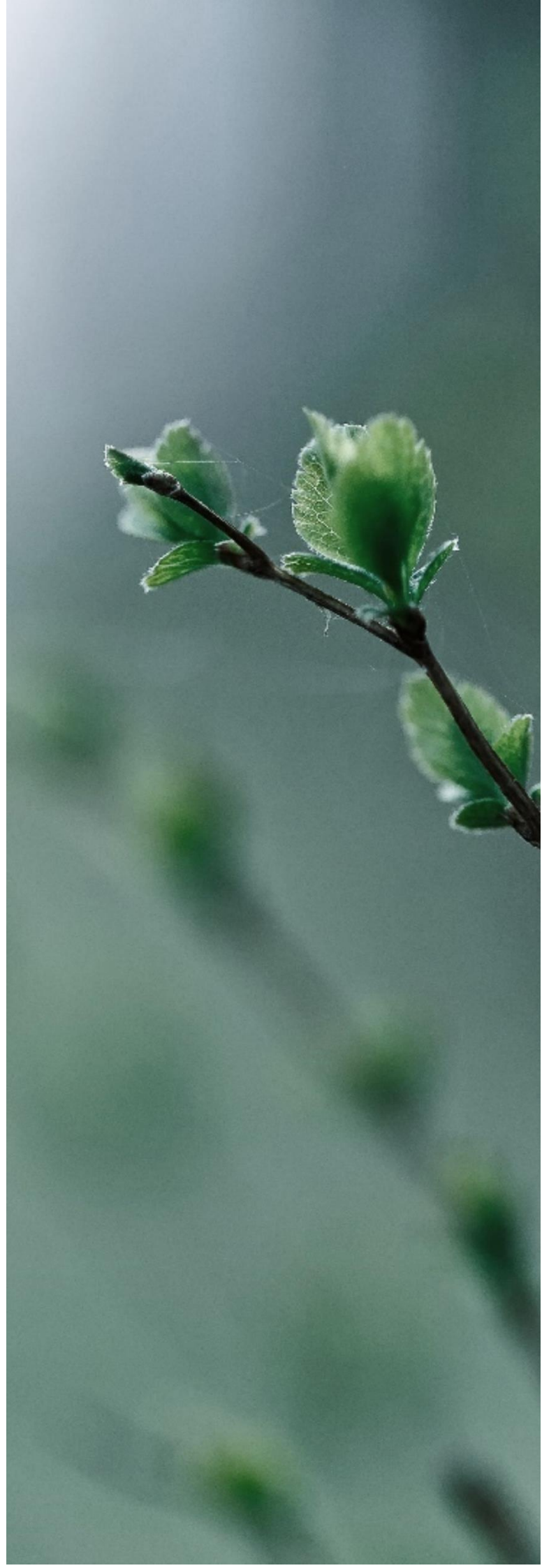
profile) του εργατικού δυναμικού και ειδικότερα των ανέργων ανά sub-group, λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους όπως το φύλο, το επίπεδο μόρφωσης και η πρότερη επαγγελματική εμπειρία (skills supply).

- ▶ Στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για κατάρτιση/επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας σε ετήσια βάση, ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη την καινοτομική διάσταση και την ειδικότερη αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- ▶ Στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού προς όφελος της κατεύθυνσης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας του ανθρώπινου δυναμικού της.
- ▶ Στην αναβάθμιση των συστημάτων πληροφόρησης προς όλους τους ενδιαφερόμενους, σχετικά με τις ευκαιρίες απασχόλησης και τις προβλέψεις επαγγελμάτων και δεξιοτήτων, γεγονός το οποίο θα διασφαλίσει την πρόσβαση και την αντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας, καθώς και θα βελτιώσει τη σύνδεση των προσφερόμενων προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς σε περιφερειακό επίπεδο.

Συνεπώς, η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος** μέσω της λειτουργίας του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας **θα ενισχύσει την πληροφόρησή της ως προς τις ανάγκες σε θέσεις εργασίας και δεξιότητες** του τοπικού παραγωγικού συστήματος αξιοποιώντας δεδομένα που δεν είναι διαθέσιμα σε εθνικό

επίπεδο. Συγκεκριμένα, η ζητούμενη πληροφόρηση καλύπτει τις εξής θεματικές:

1. Πληροφόρηση σχετικά με τη δυναμική των κλάδων και των επαγγελμάτων, καθώς και των προϋποθέσεων για την αύξηση της απασχόλησης στους εκάστοτε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και στα συνδεόμενα με αυτούς επαγγέλματα.
2. Πληροφόρηση σχετικά με την παραγωγικότητα των κλάδων και των πρόσφατων μεταβολών αυτής σε συγκεκριμένους κλάδους. Τυχόν αλλαγές στην παραγωγικότητα, είτε λόγω τεχνολογίας είτε λόγω οργάνωσης της εργασίας, επηρεάζει τις προβλέψεις για τα μεγέθη της απασχόλησης και της ανεργίας.
3. Πληροφόρηση σχετικά με τον δυναμισμό κλάδων/επαγγελμάτων σε αναλυτικότερο επίπεδο από τις επίσημες κατηγοριοποιήσεις που χρησιμοποιούμε στην ανάλυση των δευτερογενών δεδομένων. Επίσης, υπάρχουν ορισμένα επαγγέλματα και ομάδες επαγγελμάτων (π.χ. «πράσινα» επαγγέλματα) που δεν εμφανίζονται στις συγκεκριμένες κωδικοποιήσεις και για τα οποία δεν υπάρχει πληροφόρηση από τα δευτερογενή δεδομένα.
4. Αναλυτικές πληροφορίες για τις επαγγελματικές και τις «οριζόντιες» δεξιότητες συγκεκριμένων επαγγελμάτων.

1.2 Αντικείμενο και σκοπός της μελέτης

Η παρούσα μελέτη, με τίτλο «**Πρόβλεψη δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**», αποτελεί τμήμα του Πακέτου Εργασιών (ΠΕ) 1.2 «**Μελέτες – Έρευνες Μηχανισμού – Τροφοδότηση αναπτυξιακού προγραμματισμού για την ΠΠ 2014 – 2020 και 2021 – 2027**» (κωδικός αναφοράς Π.1.2) του έργου «**Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**».

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου περιλαμβάνεται το Π.1.2.7 με τίτλο «**Στοχευμένες μελέτες σε θεματικούς τομείς της αγοράς εργασίας που σχετίζονται με αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας**», στο οποίο περιλαμβάνεται η εκπόνηση στοχευμένων μελετών σε θεματικούς τομείς της αγοράς εργασίας που σχετίζονται με αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και αποσκοπούν στο να παράσχουν πληροφόρηση σχετικά με την πορεία των τομέων αυτών και των αναγκών τους σε θέσεις εργασίας και δεξιότητες.

Επιπλέον, στόχος της παρούσας μελέτης είναι η αξιοποίηση αυτής της πληροφόρησης κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (κατάρτισης, δημιουργίας θέσεων εργασίας), αλλά και των δράσεων για τη διαχείριση της αλλαγής και της αναδιάρθρωσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Η μελέτη υλοποιείται με βάση τα πρότυπα διασφάλισης της συμβατότητας της μεθοδολογίας παρακολούθησης των δεδομένων της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με τα ισχύοντα σε εθνικό επίπεδο (Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού – ΕΙΕΑΔ μέχρι τον Ιούνιο του 2022 και εν συνεχεία Μονάδα Εμπειρογνομώνων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), καθώς και με βάση την «Εθνική Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας» όπως καθορίστηκε με τον Νόμο 4921/2022.

Τέλος, η παρούσα μελέτη στο τελευταίο κεφάλαιο συνθέτει όλα τα ευρήματα και τα δεδομένα που θα προκύψουν από την παραπάνω ανάλυση ώστε να καταλήξει σε:

- ▶ Προτάσεις σχετικά με τις ζητούμενες/αναδυόμενες θέσεις εργασίας στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων.
- ▶ Προτάσεις σχετικά με τις ζητούμενες/αναδυόμενες δεξιότητες στις ανωτέρω θέσεις εργασίας.
- ▶ Προτάσεις σχετικά με θεματικά αντικείμενα επαγγελματικής κατάρτισης με βάση τα ανωτέρα ευρήματα.

2. Μεθοδολογικό πλαίσιο για την εκπόνηση της μελέτης

Για την εκπόνηση της μελέτης αξιοποιήθηκαν τα εξής μεθοδολογικά εργαλεία και πηγές:

1. **Βιβλιογραφική έρευνα** (υφιστάμενες μελέτες, δευτερογενή δεδομένα, κτλ.) αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση του υπό εξέταση τομέα (πχ. κλάδοι που τον συνθέτουν, οικονομική επίδοση του κάθε επιμέρους κλάδου που αφορά τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, συμβολή του τομέα στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, μερίδιο απασχόλησης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, κτλ.).
2. **Υιοθέτηση συγκεκριμένου μεθοδολογικού πλαισίου για την διερεύνηση των δεξιοτήτων** με βάση την αρχική μεθοδολογία του ΕΙΕΑΔ για την διάγνωση των δεξιοτήτων και όπως αυτή υιοθετήθηκε και μετεξελίχθηκε από την Μονάδα Εμπειρογνομώνων Απασχόλησης και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΜΕΚΥ) όπου με βάση το νέο Νόμο 4921/2022 «Δουλειές Ξανά: Αναδιοργάνωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και ψηφιοποίηση των υπηρεσιών, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού και διάγνωσης των αναγκών εργασίας και άλλες διατάξεις» ανέλαβε το σχετικό έργο του καταργηθέντος ΕΙΕΑΔ.
3. **Αξιοποίηση δεδομένων - δεικτών** αναφορικά με την ανάπτυξη και την

απασχόληση στον εν λόγω τομέα μελέτης όπως έχουν αποτυπωθεί σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (βλ. Ελληνική Στατιστική Αρχή, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (<https://metrics.ekt.gr/>, ΔΥΠΑ, ΕΡΓΑΝΗ κλπ.).

4. **Αξιοποίηση ευρημάτων από τα εργαλεία – διαδραστικούς πίνακες** του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Δυτική Ελλάδα (www.pde-mae.gr) (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ΕΡΓΑΝΗ και ΔΥΠΑ) που να αφορούν τον υπό μελέτη θεματικό τομέα με βάση το Π1.1 «Ανάπτυξη Μηχανισμού – Εργαλεία ανάλυσης του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας» του έργου.
5. **Αποδελτίωση και συνθετική επεξεργασία δεδομένων** στον θεματικό τομέα ως προς τον βαθμό που σχετίζεται με την εισαγωγή Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΤΑΚ) στο πλαίσιο ανάλυσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανταγωνιστικότητας του περιφερειακού παραγωγικού συστήματος.
6. **Αξιοποίηση ευρημάτων από focus group** στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, το οποίο υλοποιήθηκε στην Αίθουσα της Αιτωλικής Αναπτυξιακής στις 09/12/2022 με παριστάμενους βασικούς εμπλεκόμενους εκπροσώπους παραγωγικών φορέων,

επιχειρήσεων, δημοσίων και ιδιωτικών φορέων εδρεύοντες στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Στο focus group έγιναν εξειδικευμένες εισηγήσεις σχετικά με την ανάλυση της πορείας του εν λόγω τομέα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος καθώς και χρήση κατάλληλου μεθοδολογικού εργαλείου (ερωτηματολογίου) προκειμένου να αναδειχθούν οι ειδικότερες ανάγκες της αγοράς εργασίας (θέσεις εργασίας και δεξιότητες) στον συγκεκριμένο τομέα. Για την διευκόλυνση της συλλογής των προτάσεων διανεμήθηκε, πριν την διοργάνωση των focus groups, ένα αρχικό κείμενο βάσης για τον υπό μελέτη τομέα, και εν συνεχεία μέσω του ερωτηματολογίου συλλέχθηκαν οι σχετικές προτάσεις από τους φορείς.

7. Αξιολόγηση της δυναμικής της οικονομικής δραστηριότητας στον υπό μελέτη τομέα, εκτίμηση για την εξέλιξη στην προσφορά και ζήτηση εργασίας και επίδοση του τομέα στην απασχόληση σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο.

8. Μεσοπρόθεσμη εκτίμηση/πρόβλεψη των τάσεων και της δυναμικής που εμφανίζουν τα διαφορετικά επαγγέλματα ανά θεματικό τομέα με βάση τη συνεκτίμηση των δυναμικών επαγγελμάτων, των προσόντων και δεξιοτήτων (λαμβάνοντας υπόψη ευρωπαϊκό σύστημα Ταξινόμησης Δεξιοτήτων/ Ικανοτήτων, Προσόντων και Επαγγελμάτων ESCO).

9. Συνθετική διάγνωση όλων των ανωτέρω που περιλαμβάνει:

i. Προτάσεις που αναδεικνύονται για ζητούμενες/αναδυόμενες θέσεις εργασίας στον τομέα της

Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων για τα επόμενα χρόνια.

ii. Προτάσεις που αναδεικνύονται για τις ζητούμενες/αναδυόμενες δεξιότητες (skills foresight) στις ανωτέρω θέσεις εργασίας στον υπό εξέταση τομέα (λαμβάνοντας υπόψη και το ευρωπαϊκό σύστημα Ταξινόμησης Δεξιοτήτων/ Ικανοτήτων, Προσόντων και Επαγγελμάτων ESCO).

iii. Προτάσεις για θεματικά αντικείμενα επαγγελματικής κατάρτισης με βάση τα ανωτέρω ευρήματα.

2.1 Ποιοτική έρευνα

Για την εις βάθος ανάλυση των προοπτικών της αγοράς εργασίας στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων πέραν της στατιστικής επεξεργασίας των διαθέσιμων στοιχείων χρησιμοποιήθηκε και η ποιοτική έρευνα.

Γενικότερα, η ποιοτική έρευνα στοχεύει στην εις βάθος διερεύνηση και κατανόηση του εξεταζόμενου ζητήματος, παρέχοντας τη δυνατότητα στον ερευνητή να αντλήσει πλούσιες πληροφορίες για το υπό εξέταση αντικείμενο/φαινόμενο ενδιαφέροντος του, αποτελώντας την ενδεδειγμένη μεθοδολογία για να απαντηθούν τα ερωτήματα που σχετίζονται με το «Γιατί» και το «Πώς» των διάφορων κοινωνικοοικονομικών φαινομένων. Η ποιοτική προσέγγιση αποτελεί μια κατά βάση διερευνητική μέθοδο η οποία στοχεύει περισσότερο στην ανάδυση νέων

τυποποιήσεων και θεωρητικών μοντέλων, παρά στην επαλήθευση υποθέσεων.

Το βασικό πλεονέκτημα των ποιοτικών μεθόδων που εξυπηρετεί αυτή την στόχευση είναι η ευελιξία που χαρακτηρίζει την ερευνητική διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα:

- Ο ερευνητικός σχεδιασμός βασίζεται σε ευέλικτες στρατηγικές που επιτρέπουν την ανατροφοδότηση των σταδίων της έρευνας όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.
- Τα ερωτήματα που απευθύνονται στους συμμετέχοντες είναι ανοιχτού τύπου (μη-δομημένο ερωτηματολόγιο), γεγονός που αποτρέπει την επιβολή προκατασκευασμένων νοηματικών πλαισίων στα υποκείμενα της έρευνας, αλλά και αφήνει τη δυνατότητα να ανακύψουν θέματα που πιθανώς δεν είχαν προβλεφθεί κατά τον σχεδιασμό.
- Η ανάλυση των δεδομένων βασίζεται σε δυναμικά εργαλεία όπως είναι η ανοιχτή κωδικοποίηση των δεδομένων και η συνεχής σύγκριση που επιτρέπουν στον ερευνητή να «επιστρέφει» στα δεδομένα σε όλες τις φάσεις τις αναλυτικής διαδικασίας.

Τελικώς, η ποιοτική διερεύνηση δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην δυναμική διάσταση των φαινομένων και παρέχει τη δυνατότητα να περιγράψουν λεπτομερώς οι τάσεις και οι εξελίξεις ενός τομέα. Η έμφαση στη δυναμική διάσταση των φαινομένων καθιστά την ποιοτική έρευνα κατάλληλη για να διερευνηθούν μεταβατικά φαινόμενα και να διερευνηθούν οι πιθανές εκβάσεις τους και οι επιπτώσεις που ενδεχομένως θα φέρουν στην

ανάπτυξη του εκάστοτε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Ομάδα εστίασης (Focus Group)

Η μεθοδολογική προσέγγιση της ομάδας εστίασης συνίσταται σε μια οργανωμένη συλλογική συνέντευξη και αλληλεπίδραση ενός αριθμού συμμετεχόντων για ένα εστιασμένο θέμα, όπως για παράδειγμα για έναν τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Ένας εναλλακτικός ορισμός δίνει τις ομάδες εστίασης σαν τίτλο που δίδεται σε έναν ειδικό τύπο ομαδικής συνέντευξης, ο οποίος είναι δομημένος με σκοπό να συλλεχθεί λεπτομερής γνώση για ένα συγκεκριμένο ζήτημα από επιλεγμένους συμμετέχοντες.

Εν γένει, ο ουσιαστικός σκοπός των ομάδων εστίασης είναι η διερεύνηση μιας γκάμας αντιλήψεων και απόψεων για το ερευνητικό αντικείμενο και η βαθύτερη κατανόηση για τα υπό διερεύνηση θέματα μέσα από την οπτική γωνία των ίδιων των συμμετεχόντων (επιλεγμένοι συμμετέχοντες). Τα μέλη της ομάδας συγκεντρώνονται σε κοινό φυσικό περιβάλλον για να συζητήσουν οργανωμένα, με τη βοήθεια ενός ή περισσότερων διαμεσολαβητών, ένα συγκεκριμένο ζήτημα ή μια σειρά από αλληλοσχετιζόμενα ζητήματα.

Ένα από τα βασικότερα χαρακτηριστικά της μεθόδου των ομάδων εστίασης είναι ο συλλογικός της χαρακτήρας και η δυναμική της αλληλεπίδρασης που αναπτύσσεται στα πλαίσιά της.

Συνήθως, οι ομάδες εστίασης διεξάγονται με στόχο τη διερεύνηση ενός συγκεκριμένου

αντικειμένου και σε συγκεκριμένα χωρο-
χρονικά και κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια. Οι
συμμετέχοντες στην ομάδα «εστιάζουν» σε
αυτό το συγκεκριμένο φαινόμενο ή διαδικασία
ο κάθε ένας/μία από τη δική του/της οπτική
γωνία, εκφράζοντας και συζητώντας
διαφορετικές εμπειρίες και αντιλήψεις.

Βασικό ζήτημα στον σχεδιασμό των ομάδων
εστίασης είναι η επιτυχής «μετάφραση» των
ερευνητικών ερωτημάτων σε ερωτήματα ή
θεματικές στην συζήτηση εντός της ομάδας
εστίασης.

Η «μετάφραση» αυτή αποτυπώνεται στο
κεντρικό «εργαλείο» της διεξαγωγής των
ομάδων εστίασης που είναι ο Οδηγός της
Συζήτησης (Discussion Guide). Ο οδηγός
περιέχει όλες τις ερωτήσεις και τις θεματικές
για συζήτηση που θα τεθούν στους
15 συμμετέχοντες, αν και στις περισσότερες
περιπτώσεις η ίδια η δυναμική της συζήτησης
και της ομάδας τις μεταβάλλει σημαντικά.

Επιπροσθέτως, ένας κρίσιμος παράγοντας για
την επιτυχή διεξαγωγή της ομάδας εστίασης
είναι ο ρόλος του διαμεσολαβητή (Moderator).
Ο διαμεσολαβητής είναι ο κύριος υπεύθυνος
για την ομαλή διεξαγωγή της συζήτησης, της
πλήρους και ουσιαστικής ενημέρωσης των
συμμετεχόντων για το αντικείμενο και τους
σκοπούς της ομάδας εστίασης, την εξασφάλιση
της όσο τον δυνατό πιο ισότιμης συμμετοχής
όλων των συμμετεχόντων, της αντιμετώπισης
των απρόβλεπτων γεγονότων, της θέσης των
κατάλληλων ερωτήσεων και της πρόκλησης
πλούσιας και ουσιαστικής συζήτησης.

2.2 Δευτερογενής έρευνα – Desk Research

Η βιβλιογραφική έρευνα αποτελεί βασικό μεθοδολογικό εργαλείο για τη διερεύνηση των διεθνών εξελίξεων, αλλά και την ενσωμάτωση προτεινόμενων τεχνικών, μεθόδων και λύσεων σε φαινόμενα ή προβλήματα που αντιμετωπίζονται σε διεθνές επίπεδο και συνεπώς, έχουν αντιμετωπιστεί σε πολλές περιπτώσεις. Επίσης χρησιμοποιείται για τη διερεύνηση των τρεχουσών εξελίξεων στα διάφορα επίπεδα λήψης αποφάσεων για την καταλληλότερη προσαρμογή των προτεινόμενων παρεμβάσεων, καθώς και για τη μελέτη της διεθνούς εμπειρίας και καλών πρακτικών.

16 Η επιτυχία της δευτερογενούς έρευνας διασφαλίζεται με δύο τρόπους, αφενός με τον ακριβή προσδιορισμό των ερευνητικών ερωτημάτων και αφετέρου με τη θέσπιση κριτηρίων αναφορικά με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση.

Η πτυχή της ποιότητας απαιτεί μεγάλη εμπειρία και προσοχή τόσο στο φορέα που συνέλεξε τα πρωτογενή δεδομένα/συμπεράσματα, όσο και στη μεθοδολογία που ακολούθησε για τη συλλογή/εξαγωγή τους.

Οι πηγές άντλησης ποσοτικών δεδομένων είναι πολλαπλές και παρέχουν τη δυνατότητα στους ερευνητές – μελετητές, στους οικονομικούς αναλυτές, στους κοινωνικούς επιστήμονες και στους διάφορες επιστήμονες να επιλέξουν δεδομένα που αρμόζουν στα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα. Στις πηγές αυτές συγκαταλέγονται δεδομένα από απογραφές,

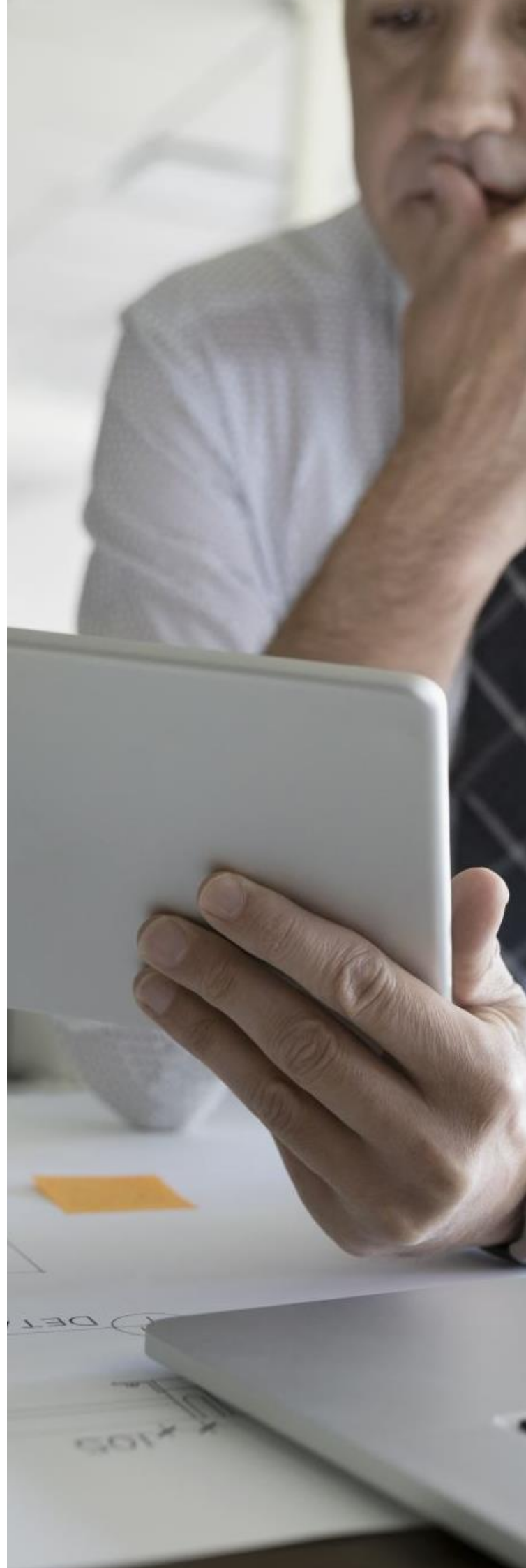
μελέτες, κρατικές έρευνες, χρονικά εντοπισμένες (cross-sectional) και διαχρονικές (longitudinal) μελέτες, καθώς και δεδομένα από διοικητικά και δημόσια αρχεία.

Η συγκεκριμένη μέθοδος χρησιμοποιείται στην υλοποίηση κοινωνικών μελετών, μελετών οικονομικής ανάπτυξης και κλαδικής ανάλυσης και αναφέρεται στην αξιοποίηση υλικού προηγούμενων ερευνών (κυρίως δειγματοληπτικών ερευνών), ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας και δημοσιευμένων μελετών. Επιπρόσθετα, τα δεδομένα που βασίζονται σε απογραφικές μεθόδους χρησιμοποιούνται και σαν πλαίσιο και βάση συγκρίσεων (benchmark) των δεδομένων που προκύπτουν από στατιστικές έρευνες. Επιπλέον, τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται στη δευτερογενή ανάλυση αποτελούν συχνά το αποτέλεσμα μεγάλης κλίμακας ερευνών που έχουν πρωτογενώς συλλεχθεί από υπηρεσίες και οργανισμούς με εμπειρία στις ποσοτικές έρευνες.

Η δευτερογενής ανάλυση παρέχει τη δυνατότητα στους ερευνητές, που δεν έχουν τις υποδομές να συλλέξουν πρωτογενή δεδομένα, να διερευνήσουν ερευνητικά ζητήματα του ενδιαφέροντος τους. Επιπλέον, επιτρέπει τη χρήση συνδυασμού δεδομένων από διαφορετικές πηγές, η ανάλυση των οποίων δύναται να αποκαλύψει ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες σχέσεις.

Συμπερασματικά, η μέθοδος αυτή αναφέρεται στην αναζήτηση, συλλογή, επεξεργασία και σύνθεση:

1. Υλικού προηγούμενων ερευνών (κυρίως δειγματοληπτικών ερευνών), μελετών, δημοσιευμένων δεδομένων, ποσοτικών και στατιστικών στοιχείων, δεικτών, πινάκων, κ.ο.κ.
2. Πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή.
3. Εντύπων, εκθέσεων, οδηγών και φυλλαδίων από επίσημους και έγκυρους φορείς.
4. Συμπερασμάτων από την ελληνική και τη διεθνή βιβλιογραφία.
5. Καλών πρακτικών/επιτυχημένων παραδειγμάτων (case studies) από το εξωτερικό κλπ.

3. Ο τομέας της «Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων»

3.1 Γενική περιγραφή και παρουσίαση του τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων

1.1

Ο τομέας της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας έχοντας μεγάλη συμβολή στο ΑΕΠ, στην απασχόληση και στις εξαγωγές της Ελλάδας, αποτελώντας ταυτόχρονα βασικό πυλώνα ανάπτυξης για πολλές τοπικές κοινωνίες της χώρας.

18 Ειδικότερα, ο κλάδος της Αγροδιατροφής φέρει το βάρος της επισιτιστικής επάρκειας, ενώ παράλληλα αποτελεί τον πρώτο κρίκο στην αλυσίδα αξίας παραγωγής πολλών επιμέρους κλάδων της οικονομίας, όπως για τον κλάδο της βιομηχανίας τροφίμων και για τον κλάδο της ποτοποιίας. Ταυτόχρονα, ο τομέας της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων συνδέεται πολύ στενά με τους κλάδους των μεταφορών, του λιανικού και χονδρικού εμπορίου.

Όσον αφορά τον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών, συνιστά έναν από τους βασικούς πυλώνες της ελληνικής μεταποίησης καθώς διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην παραγωγική δραστηριότητα της χώρας και αποτελεί έναν από τους πρωταρχικούς μοχλούς οικονομικής ανάπτυξης. Η ελληνική Βιομηχανία Τροφίμων αποτελεί για την εγχώρια οικονομία

έναν κλάδο με σημαντικές επενδύσεις, ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης και έντονη εξωστρέφεια. Τα κύρια προϊόντα που εξάγονται αφορούν τα λαχανικά, τα φρούτα, το ελαιόλαδο, τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα φρέσκα θαλασσινά, τις ελιές, το κρασί, τις σταφίδες και τα προϊόντα τομάτας.

Συνολικά, ο τομέας της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων έχει τη δυνατότητα να συνεισφέρει σε σημαντικό βαθμό στην προσπάθεια για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας καθώς χαρακτηρίζεται από ένα πλήθος ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων τα οποία ενισχύονται από τις παρατηρούμενες τάσεις στην αγορά τροφίμων. Αναλυτικότερα οι τάσεις που παρατηρούνται τα τελευταία έτη και μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη του ελληνικού τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων περιλαμβάνουν:

- ▶ Την πρόσφατη στροφή προς τα οργανικά και φυσικά προϊόντα, όπως επίσης και την εδραίωση της Μεσογειακής διατροφής στις Δυτικές χώρες ως παράδειγμα υγιεινής διατροφής.

- ▶ Την αυξανόμενη τάση για αυτάρκεια και μεγαλύτερη ασφάλεια στα τρόφιμα που επιδιώκεται από την ΕΕ.
- ▶ Τη δυναμική ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας και έρευνας και ανάπτυξης σε εξειδικευμένους τομείς τροφίμων, συνδυάζοντας την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, το έργο ερευνητικών και ακαδημαϊκών ινστιτούτων και το ενδιαφέρον μεγάλων βιομηχανιών για την εφαρμογή νέων τεχνολογιών

Οι σύγχρονες αυτές τάσεις μπορούν να οδηγήσουν σε αύξηση των εξαγωγών των ελληνικών τροφίμων, καθώς είναι ιδιαίτερα αναγνωρισμένα παγκοσμίως, συμβάλλοντας στην επίτευξη υψηλότερων περιθωρίων κέρδους για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Η παρούσα μελέτη για την πληρέστερη κατανόηση και αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και για την ορθότερη διάγνωση των τάσεων και αναγκών που παρατηρούνται στην τοπική αγορά της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, εξετάζει όχι μόνο στο σύνολο τον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, αλλά και ξεχωριστά τον καθένα από τους επιμέρους κλάδους που τον συνθέτουν, δηλαδή αυτού της Αγροδιατροφής και αυτού της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτοποιίας.

Για την ακριβέστερη επεξεργασία και ερμηνεία των διάφορων οικονομικών μεγεθών (αριθμό επιχειρήσεων, κύκλο εργασιών, αριθμό απασχολούμενων) ο τομέας της Αγροδιατροφής διακρίνεται σε έξι επιμέρους κλάδους: τον κλάδο της φυτικής παραγωγής, τον κλάδο της ζωικής παραγωγής, στις μικτές γεωργοκτηνοτροφικές

δραστηριότητες, την κλάδο της δασοκομίας και υλοτομίας, την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες.

Ειδικότερα, στον κλάδο της Αγροδιατροφής περιλαμβάνονται εκείνες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την εκμετάλλευση των φυτικών και ζωικών φυσικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων καλλιέργειας της γης (γεωργία), εκτροφής και αναπαραγωγής ζώων (κτηνοτροφία), υλοτομίας και συγκομιδής άλλων φυτών, ζώων ή ζωικών προϊόντων από αγροκτήματα ή από τους φυσικούς τους βιοτόπους.

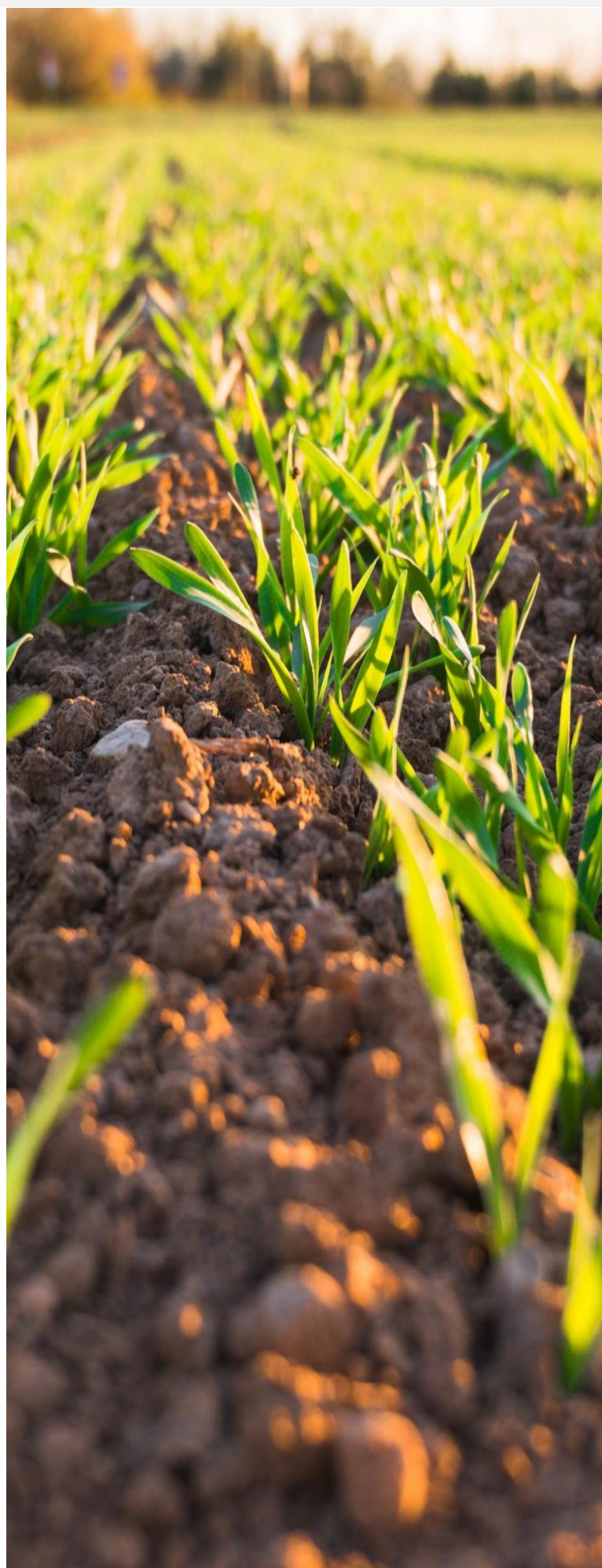
Όσον αφορά τον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών, διακρίνεται σε δύο επιμέρους υπό-κλάδους: την βιομηχανία τροφίμων και την ποτοποιία. Η βιομηχανία τροφίμων περιλαμβάνει την επεξεργασία των προϊόντων της γεωργίας, της δασοκομίας και της αλιείας σε τρόφιμα για ανθρώπους ή ζώα, καθώς και την παραγωγή διάφορων ενδιάμεσων προϊόντων, τα οποία δεν είναι κατά άμεσο τρόπο προϊόντα διατροφής (τρόφιμα). Η δραστηριότητα αυτή έχει, συχνά, ως αποτέλεσμα την παραγωγή προϊόντων μεγαλύτερης ή μικρότερης αξίας (π.χ. δέρματα από σφαγεία ή ελαιόπιτες από την παραγωγή ελαίου). Από την άλλη πλευρά, η ποτοποιία περιλαμβάνει την παραγωγή ποτών, όπως μη-αλκοολούχα ποτά και μεταλλικό νερό, καθώς και την παραγωγή αλκοολούχων ποτών και αλκοολούχων ποτών έπειτα από απόσταξη.

3.2 Ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές για την ανάπτυξη του τομέα της Αγροδιατροφής και της Βιομηχανίας Τροφίμων

Όπως διαπιστώνεται από το στρατηγικό θεματολόγιο της ΕΕ, καθώς και από τις πολιτικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο 2019 – 2024, η προώθηση ενός βιώσιμου και ανθεκτικού Αγροδιατροφικού τομέα βρίσκεται πολύ υψηλά στην ατζέντα της ΕΕ. Ειδικότερα, η πολιτική της ΕΕ για τον ευρύτερο τομέας της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων αποτυπώνεται τόσο στη **Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023 – 2027** (ΚΑΠ 23 – 27), όσο και στη στρατηγική «**Από το αγρόκτημα στο πιάτο**» (“Farm to Fork”) και τη **Στρατηγική της για την Βιοποικιλότητα**.

Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023 – 2027

Η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) συνιστά επί της ουσίας μια σύμπραξη μεταξύ της κοινωνίας και της γεωργίας με καίρια σημασία για τη διασφάλιση του μέλλοντος της γεωργίας και της δασοκομίας, καθώς και για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Γενικότερα, η νέα ΚΑΠ 23 – 27 έχει ως βασικό σκοπό την εξασφάλιση μιας σταθερής ποσότητας τροφίμων, τη διασφάλιση του εισοδήματος των γεωργών, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενίσχυση των αγροτικών περιοχών. Η νέα ΚΑΠ για την περίοδο 2023 – 2027, η οποία εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2021 και πρόκειται να ξεκινήσει το 2023, αποτελεί μια δυναμική πολιτική απάντηση της ΕΕ απέναντι στις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή γεωργία και η οποία επιδιώκει:

- Την ενίσχυση της συμβολής της γεωργίας στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το περιβάλλον και το κλίμα
- Την παροχή πιο στοχευμένης στήριξης σε μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- Την προσφορά μεγαλύτερης ευελιξίας στα κράτη μέλη με στόχο την προσαρμογή των μέτρων στις τοπικές συνθήκες

Ειδικότερα, σε ότι αφορά την περίοδο 2023 – 2027 η νέα ΚΑΠ διαρθρώνεται γύρω από δέκα βασικούς στόχους οι οποίοι εστιάζουν πάνω στις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές επιδιώξεις της ΕΕ και αποτελούν τη βάση επί της οποίας οι χώρες της ΕΕ θα καταρτίσουν τα εθνικά στρατηγικά τους σχέδια για την Κοινή Αγροτική Πολιτική. Οι δέκα αυτοί στόχοι είναι:

1. Η εξασφάλιση ενός δίκαιου εισοδήματος για τους γεωργούς
2. Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας
3. Η βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας
4. Η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
5. Η προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος
6. Η διατήρηση και η προστασία των τοπίων και της βιοποικιλότητας
7. Η ενθάρρυνση της ανανέωσης των γενεών
8. Η τόνωση των αγροτικών περιοχών
9. Η προστασία της υγείας και της ποιότητας των τροφίμων
10. Η ενίσχυση των γνώσεων και της καινοτομίας

Οι βασικοί τομείς παρέμβασης και οι κύριες μεταρρυθμίσεις της νέας ΚΑΠ 23 – 27 περιλαμβάνουν:

- ▶ **Μια πιο πράσινη ΚΓΠ** ώστε να συμβάλλει πολύ περισσότερο στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας
- ▶ **Μια πιο δίκαιη ΚΓΠ** ώστε να κατευθύνει τη στήριξη σε όσους τη χρειάζονται περισσότερο
- ▶ **Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας** ώστε να ενισχύσει τη θέση των γεωργών στην αλυσίδα εφοδιασμού και θα τονώσει την ανταγωνιστικότητα του αγροδιατροφικού τομέα

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποστηρίζει περαιτέρω τις παραπάνω στρατηγικές μέσω συμπερασμάτων που ενέκρινε εντός του 2022 και σχετίζονται με την ανθρακοδεσμευτική γεωργία και τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια. Στο πλαίσιο εδραίωσης μιας ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας, ενθαρρύνονται γεωργικές πρακτικές που συμβάλλουν στη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα της ατμόσφαιρας και στην αποθήκευσή του στο έδαφος ή τη βιομάζα με βιώσιμο τρόπο. Μερικά παραδείγματα γεωργικών πρακτικών αποτελούν η φύτευση φρακτών ή δένδρων, η καλλιέργεια ψυχανθών, η χρήση εμβόλιμων καλλιεργειών και καλλιεργειών εδαφοκάλυψης, η γεωργία διατήρησης και η διατήρηση τυρφώνων, η δάσωση και η αναδάσωση. Αναφορικά με τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια, υποστηρίζεται η ανάπτυξη νέων μεθόδων υδατοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων και θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας με χαμηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, τονίζεται η ανάγκη εξασφάλισης της παροχής θρεπτικών, υγιεινών και ασφαλών

τροφίμων καθώς και η μείωση της υψηλής εξάρτησης της ΕΕ από τα εισαγόμενα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (επισιτιστική ασφάλεια).

Η συνολική χρηματοδότηση της ΚΑΠ 23 – 27 σε επίπεδο ΕΕ ανέρχεται σε 387 δις €, εκ των οποίων τα 291,1 δις € προέρχονται από Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και τα 95,5 δις € από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης. **Η Ελλάδα έχει καταφέρει να εξασφαλίσει πόρους ύψους 13,5 δις € για την στήριξη του τομέα της Αγοροδιατροφής και του εισοδήματος των αγροτών.**

Ειδικότερα, Το Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 – 2027 για την Ελλάδα αποτελεί το βασικό κείμενο πολιτικής για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα και των αγροτικών περιοχών της χώρας. Μέσω των παρεμβάσεων του επιχειρεί να σηματοδοτήσει μια στροφή σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο για την ελληνική γεωργία, αλλά και το σύνολο του αγροδιατροφικού τομέα με τα εξής δύο χαρακτηριστικά:

Νέο παραγωγικό μοντέλο για την ελληνική γεωργία

- 1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, διασφαλίζοντας παράλληλα ένα δίκαιο εισόδημα για τους παραγωγούς.**
- 2. Προσαρμογή στις απαιτήσεις – προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής με μείωση του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος της γεωργίας παρέχοντας παράλληλα**

στον καταναλωτή ασφαλή και υγιεινά τρόφιμα.

Το Στρατηγικό Σχέδιο καλύπτει με τις παρεμβάσεις τους το σύνολο των στόχων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 – 2027 της ΕΕ, εξυπηρετώντας παράλληλα τις εθνικές στοχεύσεις για την δημογραφική ανανέωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, την αύξηση της συμμετοχής των γεωργών σε συλλογικά σχήματα, τη βελτίωση της παραγωγικότητας του αγροδιατροφικού τομέα, τη βελτίωση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων, αμβλύνοντας τις οποιεσδήποτε διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής γεωργίας. Παράλληλα στηρίζει την κτηνοτροφία ενσωματώνοντας τις απαιτήσεις της στρατηγικής «Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο» για τη μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών στα παραγωγικά ζώα και τη βελτίωση της ευζωίας, αλλά και τον στόχο για την παραγωγή υψηλής διατροφικής αξίας γεωργικών προϊόντων, με τον περιορισμό της χρήσης λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων καθώς και την αύξηση των εκτάσεων που εφαρμόζεται η βιολογική γεωργία.

Ο συνολικός π/υ του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ ανέρχεται σε 13,5 δις , εκ των οποίων τα 9,6 δις € αφορούν άμεσες ενισχύσεις, τα 3,6 δις € δράσεις για την αγροτική ανάπτυξη και τα 220 εκ. € τα τομεακά προγράμματα.

Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο

Η στρατηγική από το «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», η οποία παρουσιάστηκε τον Μάιο του 2020, αποτελεί μια από τις εμβληματικές δράσεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, καθώς μέσω αυτής της στρατηγικής η ΕΕ επιδιώκει να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο παράγονται και καταναλώνονται τα τρόφιμα στην Ευρώπη ώστε να μειωθεί το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των συστημάτων τροφίμων, να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα απέναντι στις κρίσεις και να συνεχιστεί η εξασφάλιση υγιεινών και οικονομικά προσιτών τροφίμων για τις επόμενες γενεές. Σε αυτό το πλαίσιο, οι στόχοι που τίθενται από την στρατηγική αυτή είναι:

- Η εξασφάλιση επαρκών, οικονομικών και θρεπτικών τροφίμων
- Μείωση κατά 50% της χρήσης φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων, όπως επίσης και των πωλήσεων αντιμικροβιακών ουσιών
- Αύξηση των εκτάσεων που διατίθενται για βιολογική γεωργία
- Προώθηση πιο βιώσιμης κατανάλωσης τροφίμων και υγιεινής διατροφής
- Μείωση της απώλειας και της σπατάλης τροφίμων
- Καταπολέμηση της απάτης στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων
- Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων

Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

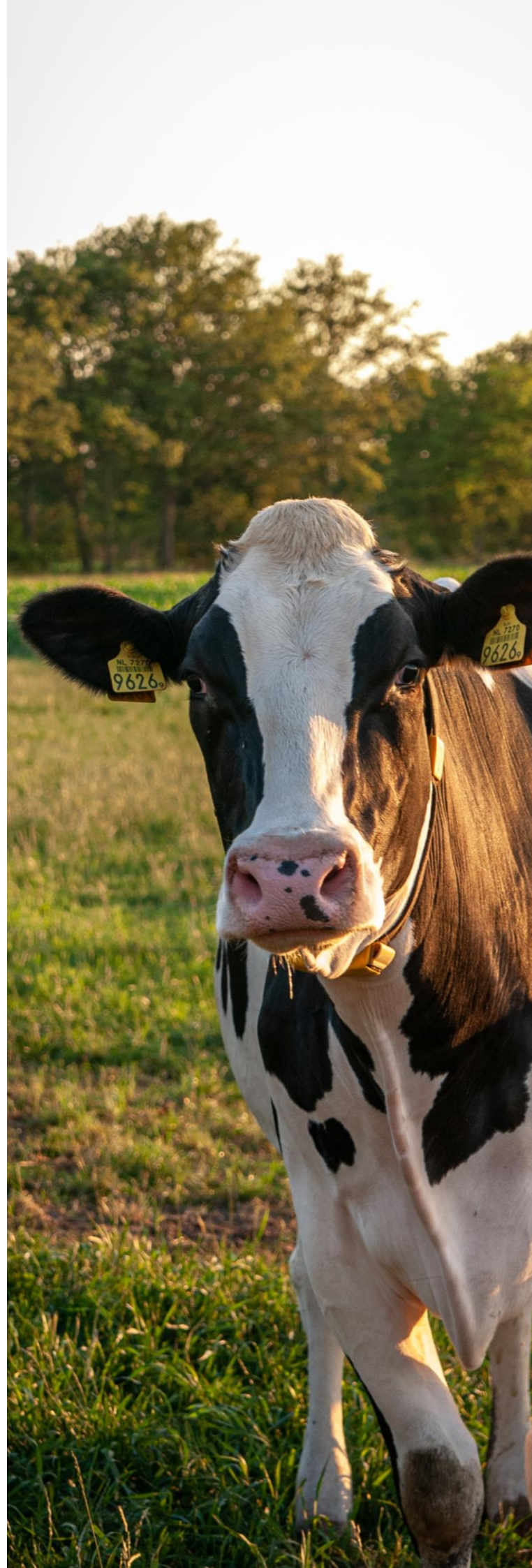
Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – MAA (Recovery and Resilience Facility - RRF) συστάθηκε για την αντιμετώπιση της κρίσης που εκδηλώθηκε εξαιτίας της πανδημίας Covid-19 και τη στήριξη της μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με συνολικό προϋπολογισμό 672,5 δις € στηρίζει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, ιδίως σε πράσινες και ψηφιακές τεχνολογίες, με διαρκή αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και την ανθεκτικότητα της οικονομίας της ΕΕ. Ο συνολικός προϋπολογισμός για την Ελλάδα ανέρχεται σε 31 δις € και αναμένονται να κινητοποιηθούν 60 δις € συνολικές επενδύσεις στη χώρα μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια.

24 Όσον αφορά την ενίσχυση του τομέα της Αγροδιατροφής προωθούνται δράσεις σχετικά με αποτελεσματικές μεθόδους παραγωγής που μπορούν να οδηγήσουν σε βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων. Επίσης, προωθούνται δράσεις έρευνας και καινοτομίας, ενισχύεται ο προσανατολισμός στην αγορά καθώς και η ικανότητα διεξόδου στις διεθνείς αγορές με σκοπό τον οικονομικό μετασχηματισμό του τομέα. Βασικό χαρακτηριστικό των επενδύσεων που προωθούνται μέσω του TAA είναι η εισαγωγή ψηφιακών τεχνολογιών με σκοπό την μείωση των επιπτώσεων του κλάδου στο περιβάλλον και παράλληλα την περαιτέρω προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας. Εμβληματικές δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την στήριξη και ενίσχυση του τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων είναι:

- **Ο Μετασχηματισμός στον γεωργικό τομέα** με συνολικό προϋπολογισμό 98 εκ. €. Η δράση αυτή έχει ως στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων, την προώθηση της καινοτομίας και την προστασία του περιβάλλοντος.
- **Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του αγροδιατροφικού τομέα** με συνολικό προϋπολογισμό 58 εκ. €. Η δράση αυτή επιδιώκει την υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών και πρωτοβουλιών για την προώθηση του αγροτικού τομέα, τον έλεγχο της παραχάραξης των ελληνικών προϊόντων, τη δικτύωση μεταξύ των ελληνικών προϊόντων και των ξένων αγορών, καθώς και την ανάπτυξη νέων αγροδιατροφικών προϊόντων.
- **Η ενίσχυση των υδατοκαλλιεργειών** με συνολικό προϋπολογισμό 70 εκ. €. Η συγκεκριμένη δράση στοχεύει στην ενίσχυση και στην προώθηση της ανάπτυξης του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας. Επιπλέον, η δράση αυτή στοχεύει στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τελικών προϊόντων, στην προώθηση των διεθνών αγορών και στην ανάπτυξη καινοτόμων και φιλικών προς το περιβάλλον διαδικασιών μαζικής παραγωγής.
- **Μεγάλο πρόγραμμα αρδευτικών έργων με ΣΔΙΤ για την ενίσχυση της γεωργικής παραγωγής** με συνολικό προϋπολογισμό 901 εκ. €. Η δράση αυτή στοχεύει στην ανασυγκρότηση και αποκατάσταση του αγροτικού τομέα με την ανάπτυξη νέων, σύγχρονων έργων λεκάνης απορροής και διαχείρισης νερού με ελάχιστη

κατανάλωση ενέργειας, ώστε να μπορούν οι αγροτικές επιχειρήσεις να παράγουν προϊόντα υψηλότερης ποιότητας σε ανταγωνιστικές τιμές.

- **Η έξυπνη μεταποίηση** με συνολικό προϋπολογισμό 150 €. Η Η προτεινόμενη δράση αφορά την οικονομική στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την ενίσχυση της τεχνολογικής τους υποδομής και την αναβάθμιση του κατασκευαστικού τους εξοπλισμού με χρήση έξυπνων τεχνολογιών αιχμής με χαμηλές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επιπλέον, το πρόγραμμα θα υποστηρίξει επενδύσεις σε βιομηχανικά σχήματα/clusters που περιλαμβάνουν επιχειρήσεις σημαντικών βιομηχανικών αλυσίδων αξίας για την προώθηση του μετασχηματισμού Βιομηχανία 4.0 στην Ελλάδα και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας.

Στόχοι της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής για την Ελλάδα

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας

Βελτίωση της θέσης των παραγωγών στην αλυσίδα αξίας παραγωγής

Διασφάλιση ενός βιώσιμου γεωργικού εισοδήματος

Περιβαλλοντικοί & κλιματικοί στόχοι

Δημογραφική ανανέωση

Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων, της κοινωνικής ένταξης & της τοπικής ανάπτυξης

Παραγωγή υγιεινών και υψηλής διατροφικής αξίας προϊόντων

Αναβάθμιση δεξιοτήτων, AKIS & Ψηφιοποίηση του αγροτικού τομέα

Νέα Βιομηχανική Στρατηγική για την Ευρώπη

Σκοπός της ΕΕ είναι να καταστήσει τη βιομηχανία της πιο ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και να αυξήσει την αυτονομία της και την ανθεκτικότητά της.

Στρατηγικός στόχος για την ΕΕ είναι η μείωση την εξάρτησής της από τρίτους όσον αφορά κρίσιμα υλικά και τεχνολογίες, τρόφιμα, υποδομές και ασφάλεια. Τον Οκτώβριο του 2020 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικαιροποίησε το όραμά του για την ευρωπαϊκή βιομηχανία με ορίζοντα το 2030, επιβεβαιώνοντας εκ νέου την ανάγκη επιδίωξης μιας φιλόδοξης ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής περικειμένου η βιομηχανία της ΕΕ να καταστεί:

- πιο βιώσιμη
- πιο πράσινη
- πιο ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο
- πιο ανθεκτική

Με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της πανδημίας Covid-19 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικαιροποίησε τη νέα βιομηχανική στρατηγική τον Μάιο του 2021 περιλαμβάνοντας τρεις προτεραιότητες:

- την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ενιαίας αγοράς
- την αντιμετώπιση των τεχνολογικών και βιομηχανικών στρατηγικών εξαρτήσεων της ΕΕ
- την επιτάχυνση της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης

Στη νέα βιομηχανική στρατηγική για την ΕΕ προσδιορίζονται τα επτά θεμελιώδη στοιχεία του βιομηχανικού μετασχηματισμού της ΕΕ τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω:

7 Θεμελιώδη Στοιχεία της νέας Βιομηχανικής Στρατηγικής

1. Δημιουργία βεβαιότητας για τη βιομηχανία με μια βαθύτερη και πιο ψηφιακή ενιαία αγορά
2. Επίτευξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο
3. Στήριξη της βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της κλιματικής ουδετερότητας
4. Δημιουργία μιας πιο κυκλικής οικονομίας
5. Προώθηση πνεύματος βιομηχανικής καινοτομίας
6. Απόκτηση δεξιοτήτων και επανειδίκευση
7. Επένδυση στη μετάβαση

Εθνική Στρατηγική για την Βιομηχανία

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία (2022), η οποία καταρτίσθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, εξειδικεύει και προωθεί την επίτευξη των επιμέρους στόχων του «Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» οι οποίοι συνδέονται με την αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης, ενώ ταυτόχρονα συναρθρώνεται στο ευρύτερο πλαίσιο της νέας Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Στρατηγικής και της υλοποίησης του αναπτυξιακού σχεδίου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Το όραμα για τη βιομηχανία αποτελεί εθνικό στόχο έως το 2030 και αναδεικνύει το ρόλο της βιομηχανίας στον μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου της χώρας. Η ελληνική βιομηχανία παρουσιάζει χαρακτηριστικά όπως ανθεκτικότητα, τάσεις ανάπτυξης και δυνατότητες ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας

της ελληνικής οικονομίας. Η βιομηχανία μπορεί να ηγηθεί του μετασχηματισμού του παραγωγικού μοντέλου της χώρας εστιάζοντας στην εγχώρια παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας και τη βιομηχανική αυτονομία.

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία ενσωματώνει τις κατευθύνσεις της «Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης

Εξειδίκευσης 2021-2027» και εστιάζει στην προώθηση της βιομηχανικής καινοτομίας μέσω της δημιουργίας ενός ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος το οποίο θα αντιμετωπίζει τα υφιστάμενα εμπόδια και αγκυλώσεις, διευκολύνοντας και υποστηρίζοντας παράλληλα τις συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών/ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Βιομηχανία

Αύξηση της ανταγωνιστικότητας, μέσω της προώθησης της παραγωγικής μεγέθυνσης και διεθνοποίησης των βιομηχανικών επιχειρήσεων

Καινοτομία, προώθηση της έρευνας & της καινοτομίας στη βιομηχανία και ενσωμάτωσης ερευνητικών αποτελεσμάτων & νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία

Ψηφιακός και Πράσινος Μετασχηματισμός των βιομηχανικών επιχειρήσεων

Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και προσέλκυση του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού

Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των απασχολούμενων και προσέλκυση του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού

Προώθηση της ανθεκτικότητας του εγχώριου βιομηχανικού τομέα

Η αποτελεσματική υλοποίηση της Στρατηγικής για την Βιομηχανία προϋποθέτει την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και προσέλκυση κατάλληλου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού σε νέες ή παραδοσιακές βιομηχανικές δραστηριότητες.

Βασικός στόχος της Στρατηγικής είναι η προώθηση του μετασχηματισμού της εγχώριας αγοράς εργασίας, μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης και ο περιορισμός της ανεργίας στα επαγγέλματα που σχετίζονται με την βιομηχανία. Έμφαση δίνεται και στην επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, προκειμένου να αναπτυχθούν κατάλληλες δεξιότητες για την υποστήριξη των επενδυτικών σχεδίων παραγωγικού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων και να μειωθεί ο κίνδυνος απώλειας εργασίας. Παράλληλα, προωθείται η αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος και βελτίωση της διασύνδεσης του με τη βιομηχανία, ώστε να υποστηριχθεί η ανάπτυξη κατάλληλων ειδικοτήτων και δεξιοτήτων στους νέους και η άμεση ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Επίσης, σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (Εθνική στρατηγική για τη βιομηχανία του αύριο, σήμερα, special report 18/12/2019), το όραμα και η στρατηγική του οποίου ευθυγραμμίζεται με τις βασικές αρχές για την Εθνική Στρατηγική για την Βιομηχανία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, έμφαση πρέπει να δοθεί:

- Σε επενδύσεις σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών και μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Στην ενδυνάμωση της καινοτομικής ικανότητας με προτεραιότητα στη

σύνδεση της έρευνας με τις τεχνολογικές ανάγκες της βιομηχανίας.

- Στις συμπράξεις ανεξαρτήτως γεωγραφικής θέσης για την καθετοποίηση της παραγωγής και τη μεγέθυνση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με το σύνολο της επικράτειας να εξελίσσεται σε ενιαίο βιομηχανικό χώρο.
- Στις σύγχρονες ψηφιακές δεξιότητες για την επιτάχυνση του μετασχηματισμού.
- Στην βελτίωση ρυθμιστικού περιβάλλοντος τόσο για πάγια θέματα της βιομηχανίας (π.χ. αδειοδότηση, κόστος ενέργειας) όσο και στα θέματα ψηφιακού μετασχηματισμού και κυβερνοασφάλειας.

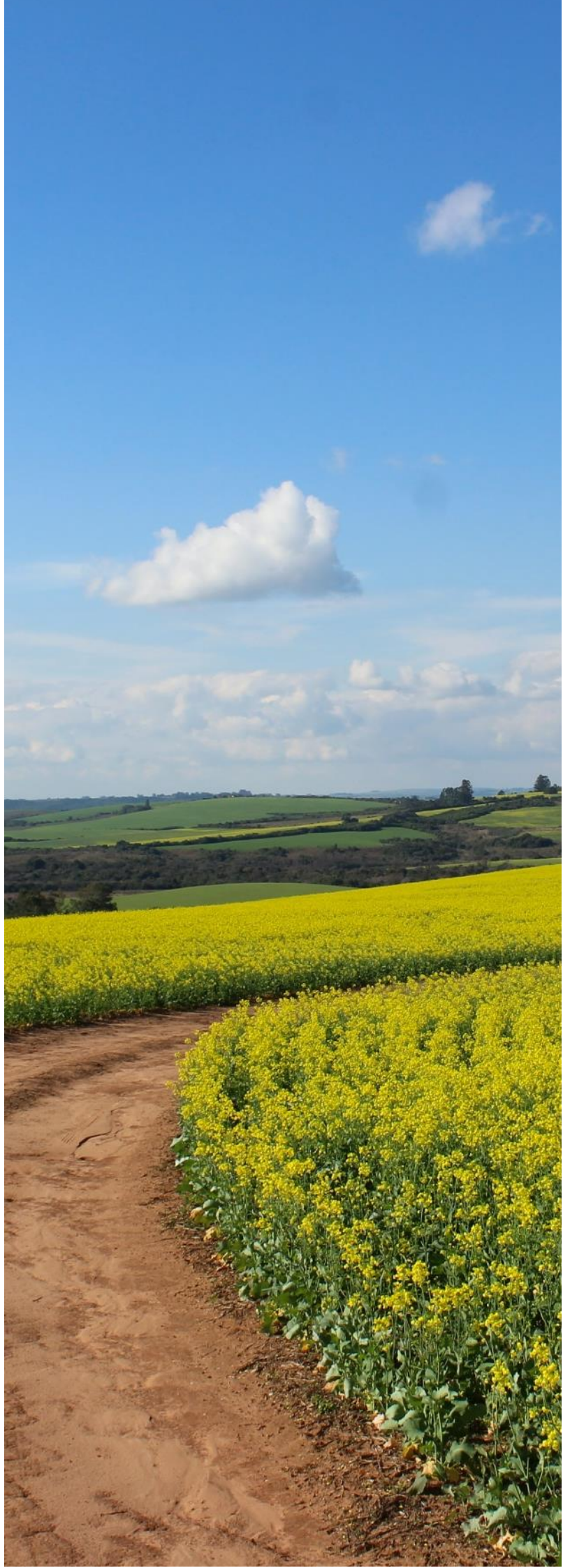
Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αγροτική Ανάπτυξη

Η Ελλάδα υπέβαλε την πρώτη της πρόταση για ένα στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ στις 30 Δεκεμβρίου 2021, μετά από διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Στις 17 Οκτωβρίου 2022, η Ελλάδα υπέβαλε μια αναθεωρημένη έκδοση υιοθετώντας τις παρατηρήσεις της Επιτροπής για το πρώτο σχέδιο. Η Επιτροπή ενέκρινε αυτήν την πρόταση στις 21 Νοεμβρίου 2022. **Το ελληνικό σχέδιο της ΚΑΠ ανταποκρίνεται στις σύγχρονες προκλήσεις μέσω μιας ισορροπημένης προσέγγισης των φιλοδοξιών της νέας ΚΑΠ για μια πιο ανθεκτική, πράσινη και ψηφιακή γεωργία, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.** Σηματοδοτεί τη στροφή προς ένα νέο παραγωγικό μοντέλο για την ελληνική γεωργία και ολόκληρο τον αγροδιατροφικό τομέα στην Ελλάδα. Το σχέδιο επικεντρώνεται στη βελτίωση της

ανταγωνιστικότητας με την προώθηση καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών, την προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση ενός δίκαιου εισοδήματος για αγρότες. Επιπλέον, το Σχέδιο στοχεύει στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της γεωργίας.

Η Ελλάδα στοχεύει να αυξήσει τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα του γεωργικού της τομέα εστιάζοντας σε παραγωγή ποιοτικών γεωργικών προϊόντων. Ταυτόχρονα, το σχέδιο θα βελτιώσει την οικονομική βιωσιμότητα των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων, οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του ελληνικού γεωργίας.

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 1) απεικονίζονται συνοπτικά οι στόχοι και οι κατευθύνσεις της Ελληνικής Εθνικής Στρατηγικής:

Πίνακας 1 Στρατηγικές Κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Αγροτική Ανάπτυξη

Α/Α	Στρατηγική Κατεύθυνση	Στόχοι
1	Αύξηση Ανταγωνιστικότητας των προϊόντων και ενίσχυση της διαπραγματευτικής ικανότητας των αγροτών	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της πιστοποίησης, τυποποίησης και σήμανσης των ελληνικών γεωργικών προϊόντων. • Εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και σταθερής παραγωγής πρώτων υλών για τομείς που είναι σημαντικοί για το ελληνικό αγροδιατροφικό σύστημα, όπως οι τομείς των οπωροκηπευτικών, του οίνου, της μελισσοκομίας, του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών. • Ανάπτυξη σχημάτων συνεργασίας, ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας. • Έμφαση στη συμμετοχή σε συλλογικά συστήματα και ομάδες παραγωγών (π.χ. τη δημιουργία διεπαγγελματικών οργανώσεων).
32 2	Καινοτομία και έρευνα	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία συστημάτων γεωργικής γνώσης και καινοτομίας π.χ. AKIS για την μεταφορά τεχνογνωσίας. • Ενίσχυση νεοφυών επιχειρήσεων, μέσω της αύξησης της χρηματοδότησης των νεοφυών επιχειρήσεων, καθώς και της υποστήριξής τους κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου ζωής τους. • Ανάπτυξη συστάδων βιομηχανικής καινοτομίας μεταξύ επιχειρήσεων και αλλαγή θεσμικού πλαισίου για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική συνεργασία με την ερευνητική / ακαδημαϊκή κοινότητα.
3	Ψηφιακός Μετασχηματισμός, στοχεύοντας στην προώθηση της τεχνολογικής αναβάθμισης και του ψηφιακού μετασχηματισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Κίνητρα στους αγρότες να διατηρήσουν τις φάρμες τους σύγχρονες και καινοτόμες, για παράδειγμα επενδύοντας σε ψηφιακές τεχνολογίες ή/και συγκρότηση επιχειρησιακών ομάδων για την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων και πρακτικές. • Ανάπτυξη ψηφιακών συστημάτων και τεχνολογιών, γεωργίας ακριβείας. • Ανάπτυξη υποδομών cloud και δυνατότητες επεξεργασίας δεδομένων παρατήρησης (δορυφορικά και εναέρια/drone), για την τεχνολογική υποστήριξη της παραγωγικής διαδικασίας και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.
4	Πράσινος Μετασχηματισμός για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση βιολογικών γεωργικές μεθόδων, γεωργία ακριβείας και διατήρηση της βιοποικιλότητας και δάση.

Α/Α	Στρατηγική Κατεύθυνση	Στόχοι
5	Αγροτική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή μοντέλων κυκλικής οικονομίας ανάγκης με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. • Ανάπτυξη περιβαλλοντικά βιώσιμων προϊόντων και μείωση φυτοφαρμάκων. • Δράσεις υποστήριξης της εκπαίδευσης των αγροτών, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και ενίσχυση των επιχειρηματικών τους σχεδίων. • Υποστήριξη νέων αγροτών και ιδιαίτερα των γυναικών. • Εκπαίδευση και κατάρτιση σε παραγωγούς και συμβουλές ενθαρρύνοντας παράλληλα τη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων (για παράδειγμα, ερευνητές και αγρότες). • Upskilling & Reskilling ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για την υποστήριξη, τόσο του μετασχηματισμού των επιχειρήσεων, όσο και την ομαλή προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες ανάγκες της αγοράς εργασίας.
33 6	Ενίσχυση της εξωστρέφειας για προϊόντα της ελληνικής γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη συστήματος «BusinessIntelligence» για εισαγωγές και εξαγωγές και την αναβάθμιση της πύλης προώθησης προϊόντων «GreekFarms». • Ενίσχυση της εξωστρέφειας, μέσω της παροχής κινήτρων και ανάπτυξης δομών υποστήριξης για την προώθηση της επέκτασης των επιχειρήσεων σε νέες αγορές. • Ανάδειξη της ελληνικής διατροφής.

Η Αγροδιατροφή και η Βιομηχανία Τροφίμων ως βασικοί Πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027

Η βιομηχανία αποτελεί ένας από τους βασικούς πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027 η οποία διατρέχει το βασικό πλαίσιο σχεδιασμού και προγραμματισμού και υλοποίησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027».

Σε συνέχεια της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, η νέα ΕΣΣΕ θα εστιάσει πιο στοχευμένα στη συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας της Ελληνικής οικονομίας. Θα δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην ενίσχυση της καινοτομίας και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού ώστε να αναβαθμιστούν οι παραγόμενες υπηρεσίες των επιχειρήσεων καθώς και να δημιουργηθούν υψηλόμισθες θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης.

Στην νέα ΕΣΕΕ 2021-2027, ο τομέας της Αγροδιατροφής διακρίνεται ως ένας από τους τομείς προτεραιότητας. Ειδικότερα, η **Αγροδιατροφική αλυσίδα** διακρίνεται κυρίως στους δείκτες που αφορούν την επενδυτική δραστηριότητα, τη συμβολή στην εγχώρια απασχόληση, καθώς και το επίπεδο του εμπορικού ισοζυγίου της. Παρουσιάζει υψηλή συμμετοχή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και ευρύτερα, εμφανίζει σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης στο μέλλον. Ο συγκεκριμένος τομέας προτεραιότητας αναδεικνύεται στο πλαίσιο του Σχεδίου δράσης της ΕΕ αλλά και τον Εθνικό Οδικό Χάρτη για την κυκλική οικονομία, όπως και στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας στο πλαίσιο της επικαιροποίησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) προέβη στην ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης του Περιφερειακού Συστήματος Καινοτομίας καθώς και την αξιολόγηση της υφιστάμενης Στρατηγικής Καινοτομίας και με βάση την ανάλυση των δεδομένων ως προς τρεις τομείς προτεραιότητας οι οποίοι συνάδουν απόλυτα με τους αντίστοιχους της νέας Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης:

1. **Αγροδιατροφή και Βιομηχανία Τροφίμων**
2. Υλικά, Μικροηλεκτρονική και Μεταποίηση.
3. Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργική Βιομηχανία

Παράλληλα η Περιφέρεια θέτει στις άμεσες προτεραιότητες τις να προωθήσει τις συνέργειες των τριών ανωτέρω τομέων και με τους τρεις ακόμα οριζόντιους τομείς προτεραιότητας: ΤΠΕ, Αειφόρου Ενέργειας και Βιώσιμης Ανάπτυξης και Κυκλικής Οικονομίας.

4. Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο

4.1 Αριθμός επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται τόσο στον κλάδο της Αγροδιατροφής όσο και στον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων. Από τον Πίνακα 2 συνάγεται ότι ο ευρύτερος τομέας της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων κατέχει ιδιαίτερη θέση στην οικονομική δραστηριότητα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, καθώς από τις 98.452 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται συνολικά στην περιφέρεια το 54% (53.110 επιχειρήσεις) δραστηριοποιούνται σε αυτόν. Το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας είναι αρκετά χαμηλότερο (39%), καθώς από τις

1.427.124 επιχειρήσεις οι 553.387 δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και της Βιομηχανίας Τροφίμων. Επιπροσθέτως, ένα άλλο στοιχείο που καταδεικνύει τη σημαντικότητα του Τομέα της Αγροδιατροφής και της Βιομηχανίας Τροφίμων στην οικονομική δραστηριότητα της περιφέρειας, είναι ότι από τις 553.387 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα στο σύνολο της χώρας, το 10% αυτών εντοπίζεται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος (53.110 επιχειρήσεις).

Πίνακας 2 Αριθμός επιχειρήσεων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο στον κλάδο της Αγροδιατροφής και στον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων

	Σύνολο Χώρας	Δυτική Ελλάδα	Αιτωλοακαρνανία	Αχαΐα	Ηλεία
Αγροδιατροφή	536.763	51.832	21.936	12.635	17.062
Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτοποιία	16.624	1.278	367	490	338
Σύνολο Τομέα	553.387	53.110	22.303	13.125	17.400
Γενικό Σύνολο	1.427.124	98.452	35.880	35.973	26.599

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2019

Αριθμός Επιχειρήσεων

Φυτική Παραγωγή

Σύνολο Χώρας	481.746
Δυτική Ελλάδα	43.876
Αιτωλοακαρνανία	17.205
Αχαΐα	10.984
Ηλεία	15.687

Ζωική Παραγωγή

Σύνολο Χώρας	42.059
Δυτική Ελλάδα	7.013
Αιτωλοακαρνανία	4.381
Αχαΐα	1.506
Ηλεία	1.126

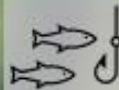
Μικτές Κτηνοτροφικές Δραστηριότητες

Σύνολο Χώρας	3.797
Δυτική Ελλάδα	445
Αιτωλοακαρνανία	56
Αχαΐα	140
Ηλεία	249

Δασοκομία & Υλοτομία

Σύνολο Χώρας	1.461
Δυτική Ελλάδα	23
Αιτωλοακαρνανία	3
Αχαΐα	5
Ηλεία	x

Αλιεία

Σύνολο Χώρας	7.244
Δυτική Ελλάδα	443
Αιτωλοακαρνανία	267
Αχαΐα	x
Ηλεία	x

Υδατοκαλλιέργειες

Σύνολο Χώρας	456
Δυτική Ελλάδα	32
Αιτωλοακαρνανία	24
Αχαΐα	x
Ηλεία	x

Βιομηχανία Τροφίμων

Σύνολο Χώρας	15.394
Δυτική Ελλάδα	1.183
Αιτωλοακαρνανία	357
Αχαΐα	427
Ηλεία	316

Ποτοποιία

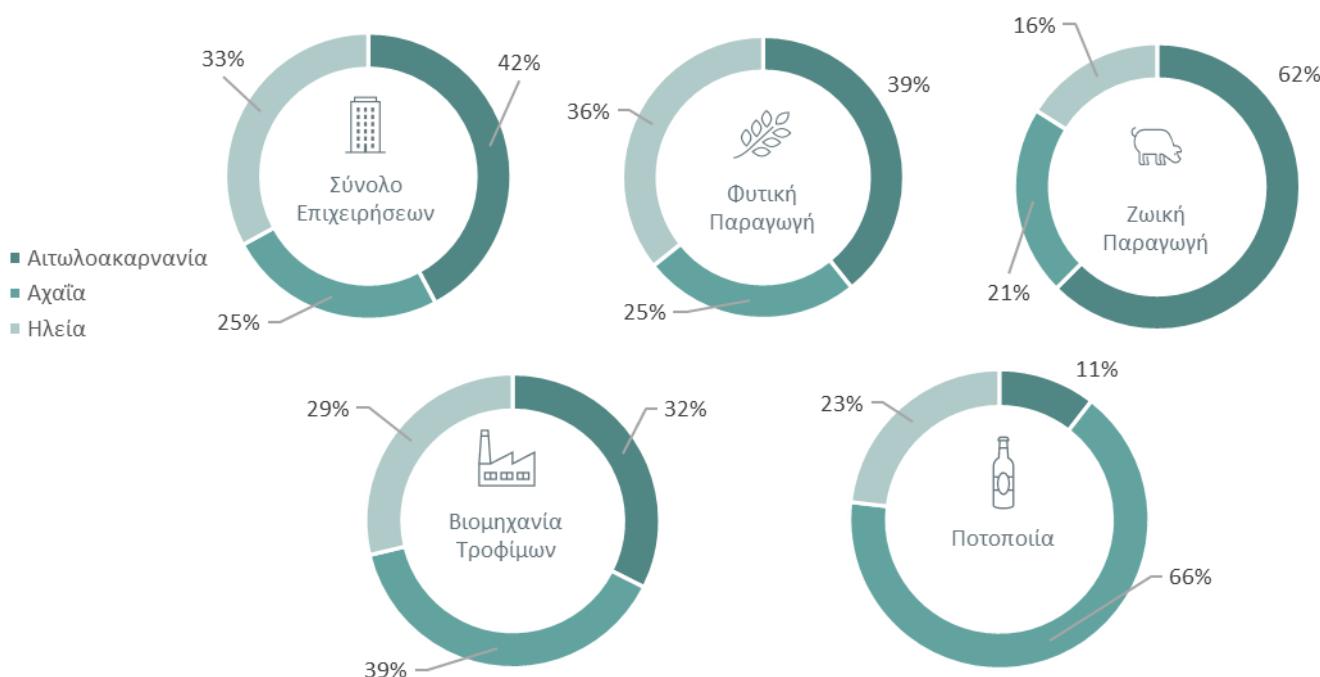
Σύνολο Χώρας	1.230
Δυτική Ελλάδα	95
Αιτωλοακαρνανία	10
Αχαΐα	63
Ηλεία	22

Όσον αφορά την διάρθρωση του ευρύτερου τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, το 97,6% των επιχειρήσεων συγκεντρώνεται γύρω από δραστηριότητες που σχετίζονται με τον κλάδο της Αγροδιατροφής, και μόλις το 2,4% συγκεντρώνεται γύρω από τον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτοποιίας ενώ, όσον αφορά την διάρθρωση του ευρύτερου τομέα στις τρεις περιφερειακές ενότητες, διαπιστώνεται ότι συνολικά η Αιτωλοακαρνανία συγκεντρώνει το 42% των επιχειρήσεων, η Αχαΐα το 25% και η Ηλεία το 33%.

Ειδικότερα, όσον αφορά την φυτική παραγωγή το 39% των επιχειρήσεων εντοπίζεται στην περιφερειακή ενότητα της Αιτωλοακαρνανίας, το 36% στην Ηλεία και το 25% στην Αχαΐα, ενώ όσον αφορά την ζωική παραγωγή στην Αιτωλοακαρνανία συγκεντρώνεται το 62% των επιχειρήσεων, στην Ηλεία το 16% και στην Αχαΐα το 21%. Αντίστοιχη είναι η εικόνα και όσον αφορά τις δραστηριότητες της Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, καθώς το 61% των επιχειρήσεων συγκεντρώνεται στην περιφερειακή ενότητα της Αιτωλοακαρνανίας.

Όσον αφορά τον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων η εικόνα είναι αρκετά διαφορετική, καθώς το 39% των επιχειρήσεων συγκεντρώνεται στην περιφερειακή ενότητα της Αχαΐας, το 32% στην Αιτωλοακαρνανία και το 29% στην Ηλεία, ενώ στον κλάδο της Ποτοποιίας οι διαφορές είναι ακόμη πιο έντονες με το 66% των επιχειρήσεων να συγκεντρώνεται στην περιφερειακή ενότητα της Αχαΐας, το 23% στην Ηλεία και μόλις το 11% στην Αιτωλοακαρνανία.

Από την παραπάνω ανάλυση γίνεται φανερό ότι ο μεγαλύτερος όγκος των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της Αγροδιατροφής συγκεντρώνεται στην περιφερειακή ενότητα της Αιτωλοακαρνανίας, ενώ αντίθετα οι επιχειρήσεις η δραστηριότητα των οποίων εντοπίζεται γύρω από την κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτοποιίας συγκεντρώνονται στην περιφερειακή ενότητα της Αχαΐας.

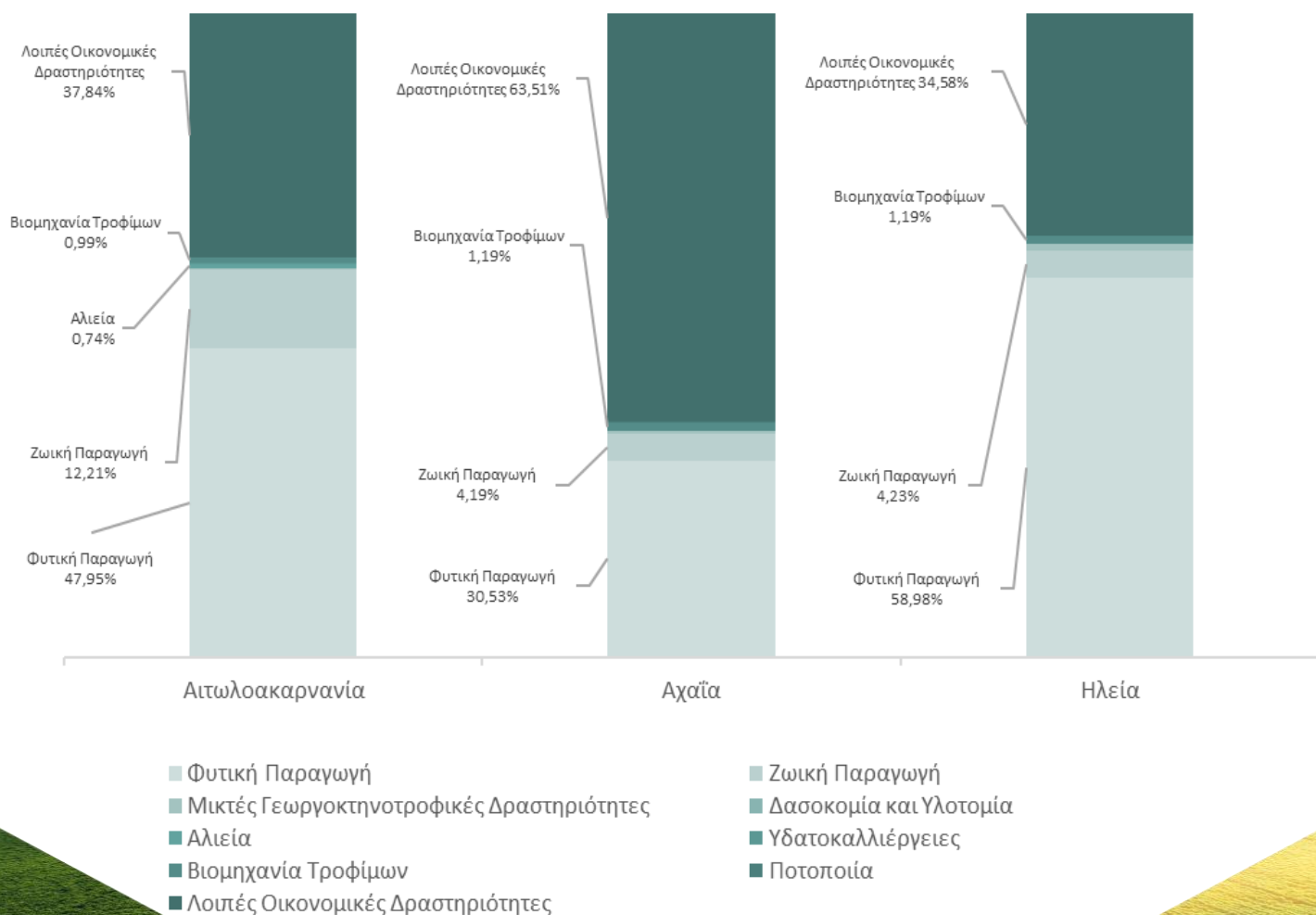

Στο επόμενο γράφημα αποτυπώνεται η συνεισφορά των επιμέρους κλάδων που συνθέτουν τον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην οικονομική δραστηριότητα της κάθε περιφερειακής ενότητας ξεχωριστά. Από την ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων (ΕΛΣΤΑΤ, 2019) προκύπτει ότι ο εν λόγω τομέας διαδραματίζει έναν ιδιαίτερα σημαντικά πρωταγωνιστικό ρόλο στην οικονομική δραστηριότητα τόσο της Ηλείας όσο και της Αιτωλοακαρνανίας.

Αναλυτικότερα, στην Αιτωλοακαρνανία το 62% των επιχειρήσεων της δραστηριοποιείται γύρω

από δραστηριότητες που σχετίζονται με την φυτική και ζωική παραγωγή, την αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες και τη βιομηχανία τροφίμων. Αντίστοιχα, στην Ηλεία το 64% επί του συνόλου των επιχειρήσεων που εδράζονται σε αυτήν δραστηριοποιούνται γύρω από την φυτική και ζωική παραγωγή, καθώς και την βιομηχανία τροφίμων.

Διαφορετική είναι η εικόνα όσον αφορά την περιφερειακή ενότητα της Αχαΐας, καθώς μόνο το 36% των επιχειρήσεων της ασκούν δραστηριότητες που σχετίζονται με τον τομέα της Αγροδιατροφής και της Βιομηχανίας Τροφίμων.

4.2 Οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3) παρουσιάζεται η οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, όπως αυτή αποτυπώνεται στον κύκλο εργασιών τους (ΕΛΣΤΑΤ, 2019).

Στην Ελλάδα ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων ανέρχεται σε 314,7 δις €, με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων να πραγματοποιούν έναν κύκλο εργασιών ύψους 24,2 δις €. **Δηλαδή, το 7,7% του συνολικού κύκλου εργασιών που δημιουργείται στη χώρα μας προέρχεται από τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων. Το αντίστοιχο ποσοστό στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος διαμορφώνεται στο 21,2%, καθώς ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται**

στην περιφέρεια ανέρχεται στα 7,3 δις. €, με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων να πραγματοποιούν έναν κύκλο εργασιών ύψους 1,6 δις.€.

Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την **σημαντικότητα που έχει ο εν λόγω τομέας για την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, καθώς το 1/5 του συνολικού κύκλου εργασιών της προέρχεται από τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων.** Ωστόσο, από την άλλη πλευρά, αναδεικνύει μια αναντιστοιχία ανάμεσα στο πλήθος των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα και στον κύκλο εργασιών που καταγράφουν, καθώς το 21.2% του κύκλου εργασιών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος παράγεται από το 54% των επιχειρήσεων όπως διαπιστώθηκε στην προηγούμενη ενότητα.

Πίνακας 3 Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες €) των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Ελλάδα και στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

	Σύνολο Χώρας	Δυτική Ελλάδα	Αιτωλοακαρνανία	Αχαΐα	Ηλεία
Αγροδιατροφή	8.001.298	716.320	262.489	154.079	238.294
Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτοποιία	16.177.022	836.812	154.048	454.853	57.699
Σύνολο Τομέα	24.178.320	1.553.132	416.537	608.932	295.994
Γενικό Σύνολο	314.726.720	7.340.755	1.903.309	3.962.400	1.475.046

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2019

Ειδικότερα, από τα 1,6 δις. € του συνολικού κύκλου εργασιών του τομέα Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην περιφέρεια, τα 837 εκ. € (54%) προέρχονται από την Βιομηχανία Τροφίμων (1.278 επιχειρήσεις ή 2,4% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων) και τα 716 εκ. € (46%) προέρχονται από τον κλάδο της Αγροδιατροφής (51.832 επιχειρήσεις ή 97,6%).

Συνεπώς, στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος 51.832 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της Αγροδιατροφής πραγματοποιούν κύκλο εργασιών 716 εκ. € και 1.278 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτοποιίας πραγματοποιούν κύκλο εργασιών 836 εκ. €. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την χαμηλή προστιθέμενη αξία του κλάδου της Αγροδιατροφής και την πολύ υψηλή προστιθέμενη αξία που έχει για την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος ο κλάδος της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτοποιίας.

Αγροδιατροφή

51.832 επιχειρήσεις – **53%** του συνολικού αριθμού επιχειρήσεων στην ΠΔΕ

716 εκ. € κύκλο εργασιών - **10%** του συνολικού κύκλου εργασιών στην ΠΔΕ

Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτοποιία

1.278 επιχειρήσεις – **1,3%** του συνολικού αριθμού επιχειρήσεων στην ΠΔΕ

837 εκ. € κύκλο εργασιών - **11%** του συνολικού κύκλου εργασιών στην ΠΔΕ

Κύκλος Εργασιών

(σε χιλιάδες €)

Φυτική Παραγωγή

Σύνολο Χώρας	5.200.829
Δυτική Ελλάδα	455.581
Αιτωλοακαρνανία	141.726
Αχαΐα	111.988
Ηλεία	201.868

Ζωική Παραγωγή

Σύνολο Χώρας	1.793.750
Δυτική Ελλάδα	164.865
Αιτωλοακαρνανία	95.982
Αχαΐα	38.849
Ηλεία	30.034

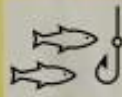
Μικτές Κτηνοτροφικές Δραστηριότητες

Σύνολο Χώρας	101.241
Δυτική Ελλάδα	10.339
Αιτωλοακαρνανία	867
Αχαΐα	3.079
Ηλεία	6.392

Δασοκομία & Υλοτομία

Σύνολο Χώρας	68.319
Δυτική Ελλάδα	373
Αιτωλοακαρνανία	24
Αχαΐα	163
Ηλεία	x

Αλιεία

Σύνολο Χώρας	146.097
Δυτική Ελλάδα	6.285
Αιτωλοακαρνανία	2.280
Αχαΐα	x
Ηλεία	x

Υδατοκαλλιέργειες

Σύνολο Χώρας	691.062
Δυτική Ελλάδα	78.877
Αιτωλοακαρνανία	21.610
Αχαΐα	x
Ηλεία	x

Βιομηχανία Τροφίμων

Σύνολο Χώρας	14.213.350
Δυτική Ελλάδα	745.146
Αιτωλοακαρνανία	153.533
Αχαΐα	365.943
Ηλεία	55.458

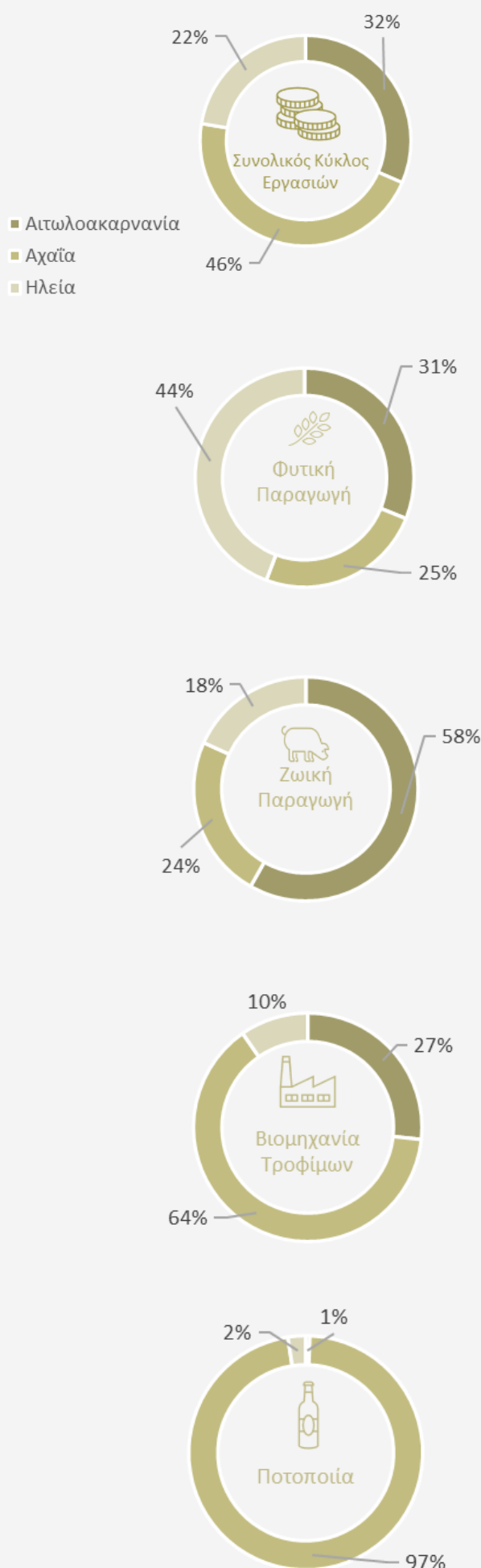
Ποτοποιία

Σύνολο Χώρας	1.963.672
Δυτική Ελλάδα	91.666
Αιτωλοακαρνανία	515
Αχαΐα	88.910
Ηλεία	2.242

Όσον αφορά την κατανομή του κύκλου εργασιών του τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στις τρεις περιφερειακές ενότητες, παρατηρείται ότι το 32% του συνολικού κύκλου εργασιών προέρχεται από την Αιτωλοακαρνανία, το 46% από την Αχαΐα και το 22% από την Ηλεία.

Ειδικότερα, **όσον αφορά την φυτική παραγωγή το 44% του κύκλου εργασιών προέρχεται από την Ηλεία, το 31% από την Αιτωλοακαρνανία και το 25% από την Αχαΐα**, ενώ αντίθετη εικόνα παρουσιάζεται όσον αφορά την ζωική παραγωγή όπου το 58% του κύκλου εργασιών προέρχεται από την Αιτωλοακαρνανία, το 24% από την Αχαΐα και το 18% από την Ηλεία.

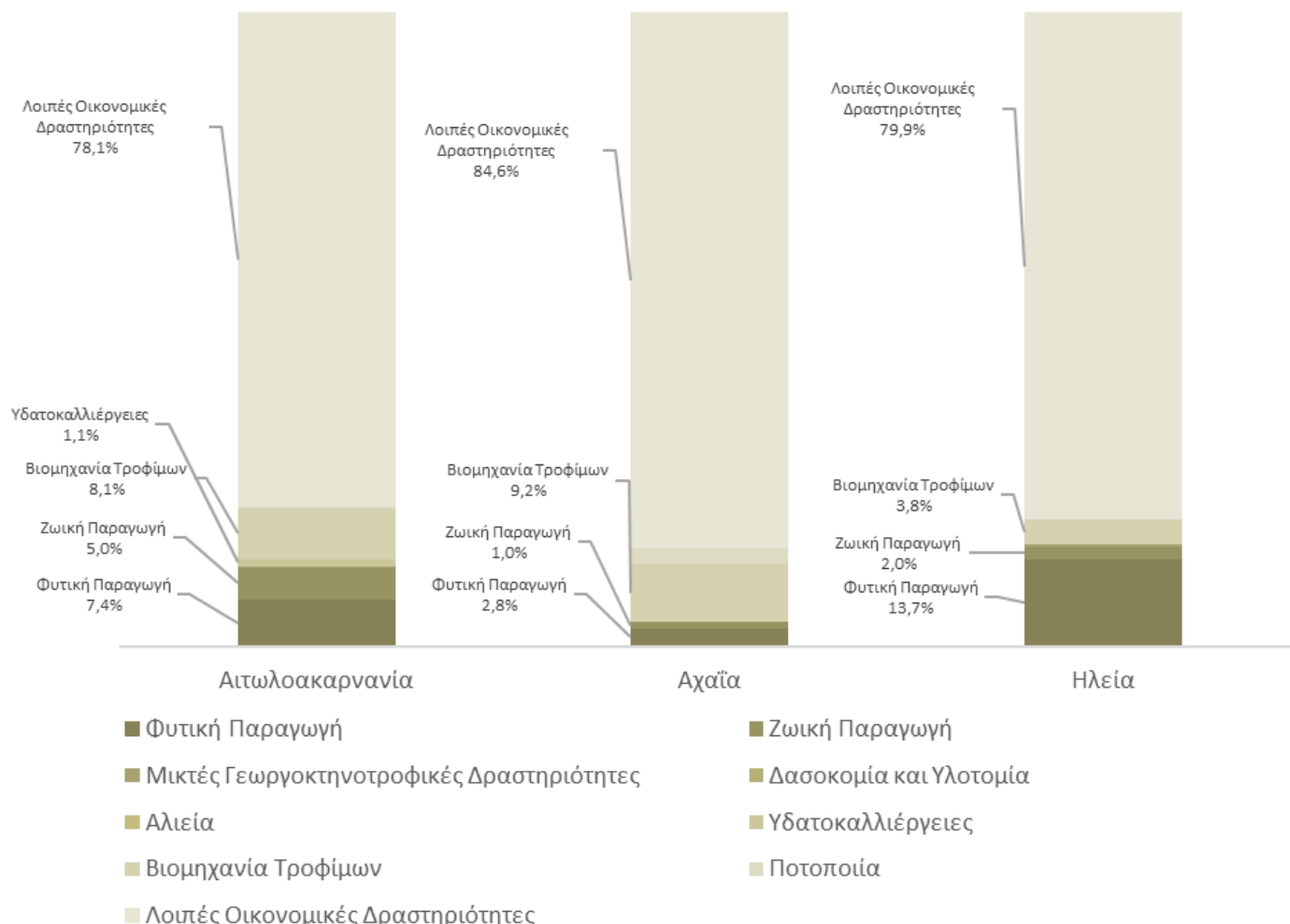
Όσον αφορά τον κλάδο της **Βιομηχανίας Τροφίμων το 64% του κύκλου εργασιών προέρχεται από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιφερειακή ενότητα Αχαΐας, το 27% από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιφερειακή ενότητα Αιτωλοακαρνανίας και μόνο το 10% από τις επιχειρήσεις που εδράζονται στην περιφερειακή ενότητα Ηλείας**. Ακόμα μεγαλύτερη διαφορά παρουσιάζεται όσον αφορά τον κύκλο εργασιών στον κλάδο της Ποτοποιίας, όπου το 97% προέρχεται από τις επιχειρήσεις που εδράζονται στην Αχαΐα.

Στο επόμενο γράφημα αποτυπώνεται η συνεισφορά των επιμέρους κλάδων που συνθέτουν τον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και της Βιομηχανίας Τροφίμων στον συνολικό κύκλο εργασιών που παρουσιάζουν οι επιχειρήσεις σε κάθε περιφερειακή ενότητα ξεχωριστά.

Αναλυτικότερα, **στην Αιτωλοακαρνανία** παρά το γεγονός ότι το 62% των επιχειρήσεων της δραστηριοποιούνται γύρω από τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, η **συνεισφορά του τομέα στον συνολικό κύκλο εργασιών της ανέρχεται στο 21,8%**. Αντίστοιχη εικόνα παρατηρείται και στην **περιφερειακή ενότητα της Ηλείας** όπου το 64% των επιχειρήσεων της δραστηριοποιείται στον **τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων** εισφέροντας το **19,9% του συνολικού της κύκλου εργασιών**.

Η εικόνα στην **περιφερειακή ενότητα Αχαΐας** είναι διαφορετική γιατί παρά το γεγονός ότι μόνο το 36% των επιχειρήσεων της δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, η αναλογία που έχουν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται καθαρά πάνω στον κλάδο της βιομηχανίας τροφίμων έναντι των κλάδων της φυτικής και ζωικής παραγωγής είναι συγκριτικά με τις άλλες περιφερειακές ενότητες μεγαλύτερη, συνεισφέροντας το **15,3% στον συνολικό της κύκλο εργασιών**.

4.3 Αριθμός απασχολούμενων ανά οικονομική δραστηριότητα

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 4) παρουσιάζεται ο αριθμός των απασχολούμενων στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στο σύνολο της χώρας, στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, καθώς και στις τρεις περιφερειακές ενότητές της.

Στην Ελλάδα στον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων απασχολούνται 588.650 εργαζόμενοι, που αντιστοιχούν στο 13% του συνολικού αριθμού απασχολούμενων στην χώρα. Το αντίστοιχο ποσοστό για την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος ανέρχεται στο 26% συνιστώντας τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων τον μεγαλύτερο εργοδότη της περιφέρειας.

Αναλυτικότερα, στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος στον κλάδο της Αγροδιατροφής απασχολούνται 43.705 άτομα (23% του

συνολικού αριθμού απασχολούμενων στην περιφέρεια) και στον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων 6.309 άτομα (3% του συνολικού αριθμού απασχολούμενων στην περιφέρεια).

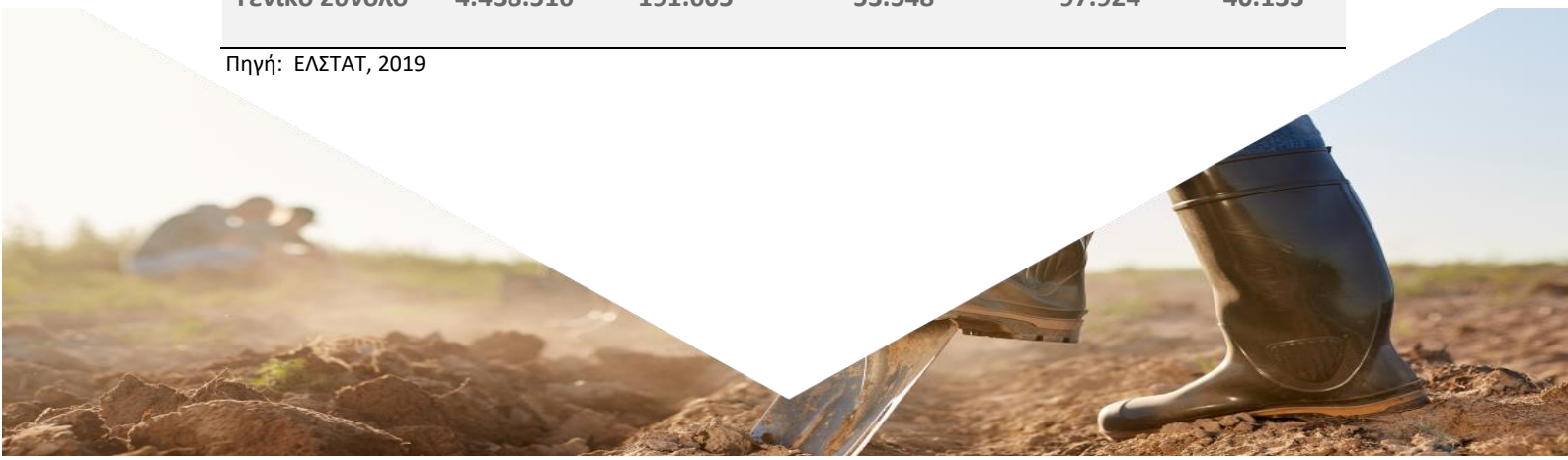
Ένα σημαντικό στοιχείο που αναδεικνύει την μεγάλη βαρύτητα που έχει ο τομέας της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην αγορά εργασίας της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, είναι ότι το 8,5% επί του συνόλου των απασχολούμενων στην χώρα στον εν λόγω τομέα βρίσκεται περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

44 Ελλάδος στον κλάδο της Αγροδιατροφής απασχολούνται 43.705 άτομα (23% του

Πίνακας 4 Αριθμός απασχολούμενων στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Ελλάδα και στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

	Σύνολο Χώρας	Δυτική Ελλάδα	Αιτωλοακαρνανία	Αχαΐα	Ηλεία
Αγροδιατροφή	454.108	43.705	17.696	9.910	15.190
Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτοποιία	134.542	6.309	1.435	3.079	848
Σύνολο Τομέα	588.650	50.014	19.131	12.989	16.038
Γενικό Σύνολο	4.438.516	191.605	53.548	97.924	40.133

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2019

Αριθμός Απασχολούμενων

Φυτική Παραγωγή

Σύνολο Χώρας	377.849
Δυτική Ελλάδα	35.846
Αιτωλοακαρνανία	13.492
Αχαΐα	8.434
Ηλεία	13.920

Ζωική Παραγωγή

Σύνολο Χώρας	44.893
Δυτική Ελλάδα	6.048
Αιτωλοακαρνανία	3.666
Αχαΐα	1.335
Ηλεία	1.047

Μικτές Κτηνοτροφικές Δραστηριότητες

Σύνολο Χώρας	3.759
Δυτική Ελλάδα	399
Αιτωλοακαρνανία	44
Αχαΐα	132
Ηλεία	223

Δασοκομία & Υλοτομία

Σύνολο Χώρας	9.518
Δυτική Ελλάδα	42
Αιτωλοακαρνανία	38
Αχαΐα	9
Ηλεία	x

Αλιεία

Σύνολο Χώρας	11.201
Δυτική Ελλάδα	641
Αιτωλοακαρνανία	235
Αχαΐα	x
Ηλεία	x

Υδατοκαλλιέργειες

Σύνολο Χώρας	6.888
Δυτική Ελλάδα	729
Αιτωλοακαρνανία	221
Αχαΐα	x
Ηλεία	x

Βιομηχανία Τροφίμων

Σύνολο Χώρας	124.757
Δυτική Ελλάδα	5.841
Αιτωλοακαρνανία	1.421
Αχαΐα	2.670
Ηλεία	803

Ποτοποιία

Σύνολο Χώρας	9.785
Δυτική Ελλάδα	468
Αιτωλοακαρνανία	14
Αχαΐα	409
Ηλεία	45

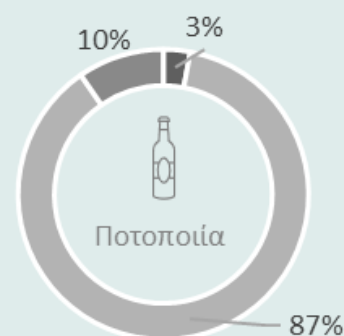
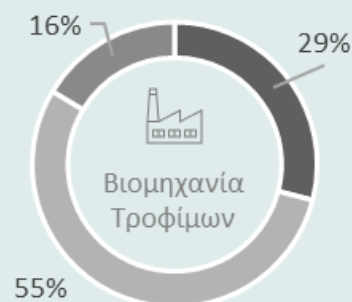
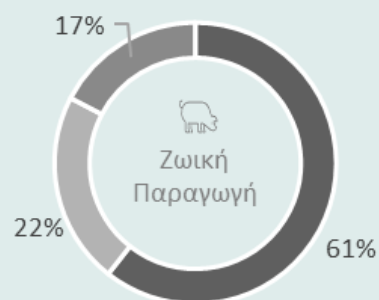
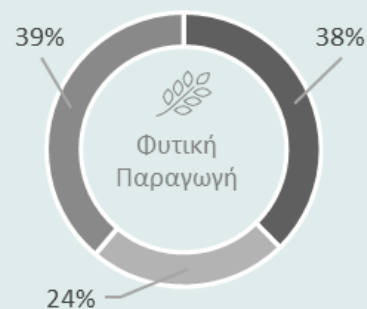
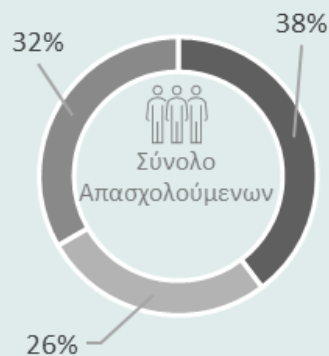
Όσον αναφορά την κατανομή των απασχολούμενων του ευρύτερου τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος το 87,4% απασχολείται στον κλάδο της Αγροδιατροφής και το 12,6% στον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων. Όσον αφορά την κατανομή των απασχολούμενων του τομέα στις τρεις περιφερειακές ενότητες, διαπιστώνεται ότι το 38% αυτών εργάζεται βρίσκεται στην περιφερειακή ενότητα της Αιτωλοακαρνανίας, το 26% στην Αχαΐα και το 32% στην Ηλεία.

Ειδικότερα, όσον αφορά την φυτική παραγωγή το 38% εργαζομένων εντοπίζεται στην περιφερειακή ενότητα της Αιτωλοακαρνανίας, το 39% στην Ηλεία και το 24% στην Αχαΐα, ενώ όσον αφορά την ζωική παραγωγή στην Αιτωλοακαρνανία συγκεντρώνεται το 61% των εργαζομένων, στην Ηλεία το 17% και στην Αχαΐα το 22%.

■ Αιτωλοακαρνανία

■ Αχαΐα

■ Ηλεία

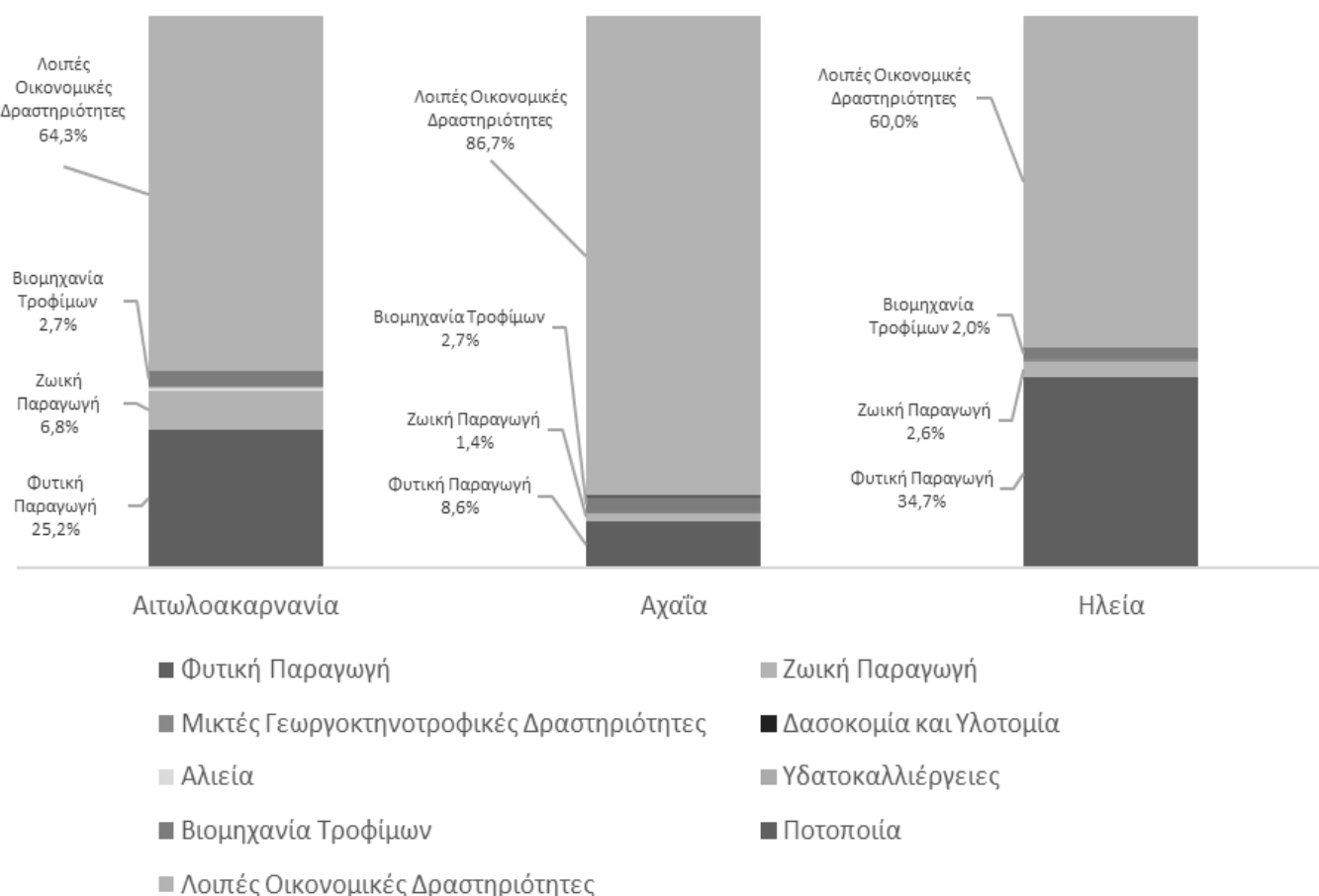

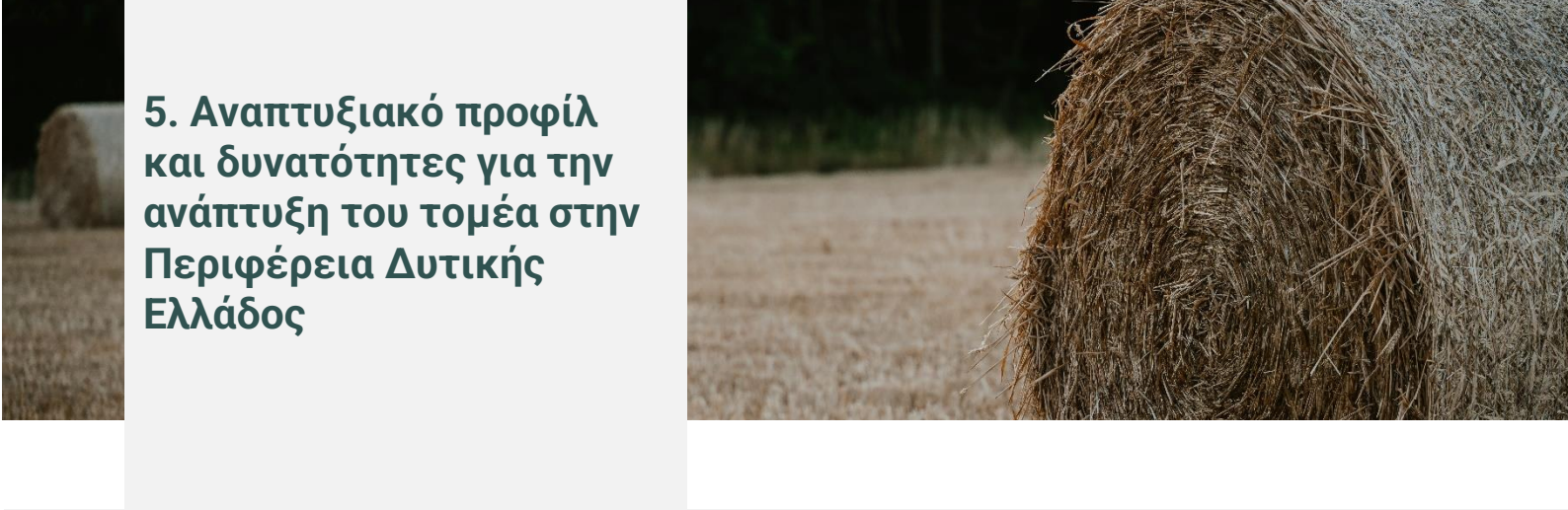
Η κατάσταση είναι αρκετά διαφορετική όσον αφορά τον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων και τον κλάδο της Ποτοποιίας. Όσον αφορά τον κλάδο της Βιομηχανίας Τροφίμων το 55% των εργαζομένων βρίσκεται στην περιφερειακή ενότητα της Αχαΐας, το 29% στην Αιτωλοακαρνανία και το 16% στην Ηλεία. Αντίστοιχη εικόνα παρουσιάζεται και στον κλάδο της Ποτοποιίας όπου το 87% των εργαζομένων εντοπίζεται στην Αχαΐα, ένα 10% στην Ηλεία και μόνο ένα 3% στην Αιτωλοακαρνανία.

Στο επόμενο γράφημα αποτυπώνεται η συνεισφορά των επιμέρους κλάδων που συνθέτουν τον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην συνολική απασχόληση κάθε περιφερειακής ενότητας ξεχωριστά. Από την ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων (ΕΛΣΤΑΤ, 2019) προκύπτει ότι ο εν λόγω τομέας διαδραματίζει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην αγορά εργασίας τόσο της Ηλείας όσο και της Αιτωλοακαρνανίας

Αναλυτικότερα, στην Αιτωλοακαρνανία το 35,5% των εργαζομένων της απασχολείται στον τομέα Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, με το αντίστοιχο ποσοστό στην περιφερειακή ενότητα της Ηλείας να διαμορφώνεται στο 40,0%. Πρωταγωνιστικό ρόλο στην απασχόληση και των δύο περιφερειακών ενότητων παίζει η φυτική και ζωική παραγωγή, ενώ ακολουθεί η βιομηχανία τροφίμων.

Όσον αφορά την περιφερειακή ενότητα της Αχαΐας, ο τομέας της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων απασχολεί το 13,3% των συνολικών απασχολούμενων, με τον κλάδο της φυτικής παραγωγής και της βιομηχανίας τροφίμων να προηγούνται συγκριτικά με τους υπόλοιπους κλάδους του ευρύτερου τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων.

5. Αναπτυξιακό προφίλ και δυνατότητες για την ανάπτυξη του τομέα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

5.1 Συνοπτική παρουσίαση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αποτελεί την πύλη εισόδου και εξόδου προς την Αδριατική και την Δυτική Ευρώπη, παρέχοντας σημαντικές δυνατότητες εμπορευματικών συναλλαγών και εγγύτητα σε σημαντικές αγορές, διευκολύνοντας τον εξωστρεφή προσανατολισμό των επιχειρήσεών της.

48 Το όραμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας όπως αποτυπώνεται στα στρατηγικά κείμενα της περιόδου μέχρι το 2030 είναι να καταφέρει να καταστεί μια: **«Δίκαιη, έξυπνη και αποτελεσματική ευρωπαϊκή Περιφέρεια, κόμβος τεχνολογίας, καινοτομίας και δημιουργικότητας, υπόδειγμα κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, τόπος ανάδειξης ολυμπισμού, εθελοντισμού και πολιτισμού».**

Βασική προτεραιότητα που προκύπτει είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας και της ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων, καθώς και η προσαρμογή τους στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης, λαμβάνοντας ταυτοχρόνως υπόψη τους τομείς της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση και τομείς που θα αναδυθούν μέσα από τη

διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.

Στην παρούσα ενότητα λαμβάνοντας υπόψη την αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και τα επίσημα αναπτυξιακά/στρατηγικά κείμενα που έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί, θα επιδιωχθεί, μέσω μιας σύνθεσης αυτών, να προσδιορισθούν οι αναπτυξιακές δυνατότητες για τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, καθώς και οι προοπτικές για το ανθρώπινο δυναμικό της που απασχολείται ή προσανατολίζεται να απασχοληθεί στον εν λόγω τομέα.

Ειδικότερα, τα στρατηγικά/αναπτυξιακά κείμενα που περιγράφουν τη στοχοθεσία της ΠΔΕ για τα επόμενα έτη είναι τα κάτωθι:

1. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2020 – 2023
2. Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2014 - 2020
3. Η μελέτη για το Επενδυτικό Προφίλ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

4. Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2021 – 2025
5. Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2014-2020
6. Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

Δυνατά Σημεία

- Η στρατηγική γεωγραφική θέση της περιφέρειας ως «Δυτική Πύλη» συνδέοντας την Ελλάδα με την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη.
- Σύγχρονο οδικό δίκτυο (Ολυμπία Οδός, Ιονία Οδός) που προσφέρει ασφαλείς και γρήγορες μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων από την Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας προς την Κεντρική Ελλάδα.
- Ένταξη χρηματοδότησης της Σιδηροδρομικής Σύνδεσης Ρίου με το λιμάνι της Πάτρας στο ΕΣΠΑ 2021-2027 γεγονός που αυξάνει την διαμετακομιστική ικανότητα της Περιφέρειας.
- Ισχυρός μεταποιητικός κλάδος καθώς παράγει το δεύτερο μεγαλύτερο εισόδημα σε επίπεδο κλάδων στην περιφέρεια ως αποτέλεσμα της ισχυρής παρουσίας βιομηχανικών/μεταποιητικών μονάδων τροφίμων και ποτών στην Π.Ε. Αχαΐας.
- Παραγωγή πληθώρας προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ εντός των ορίων της περιφέρειας, όπως ελαιόλαδο Αχαΐας, Κορινθιακή σταφίδα Βοστίτσας, φέτα Καλαβρύτων και πλήθος οίνων ΠΓΕ Αχαΐας (ελληνικές και διεθνείς ποικιλίες).
- Αξιοσημείωτη φυτική παραγωγή στην ΠΔΕ με πληθώρα δενδρωδών καλλιεργειών (σημαντικότερες οι καλλιέργειες πορτοκαλιών στις Π.Ε. και λεμονιών στην Π.Ε. Αχαΐας).

5.2 Ανάλυση Ευκαιριών και Δυνατοτήτων – Μειονεκτημάτων και Απειλών για την ανάπτυξη του τομέα

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι ευκαιρίες και οι απειλές για τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, καθώς και τα δυνατά και αδύνατα σημεία που παρουσιάζει ο εν λόγω τομέας (Swot Analysis). Η ανάλυση SWOT συνιστά ένα σημαντικό εργαλείο ποιοτικής ανάλυσης μέσω του οποίου μπορούν να αναγνωρισθούν και να αξιοποιηθούν τα δυνατά σημεία ενός τομέα, να εντοπιστούν και να εκμεταλλευτούν οι μελλοντικές ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν για την περαιτέρω ανάπτυξη του, καθώς και να προσδιοριστούν οι απειλές και οι κίνδυνοι που ενδεχομένως μπορεί να προκύψουν με σκοπό, αφενός την αποφυγή αυτών, και αφετέρου την ανάληψη έγκαιρων διορθωτικών κινήσεων.

Ευκαιρίες

- Οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες για παραγωγικές επενδύσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος του αγροδιατροφικού τομέα.
- Οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες για την υποστήριξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και τομέων αιχμής της περιφέρειας μέσω του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021 -2027.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων μέσω της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού τους από το ΕΠ Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 και το ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.
- Η χρήση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης ή του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την υλοποίηση μικρών επενδύσεων ΑΠΕ στον αγροτικό τομέα με στόχο την μείωση του παραγωγικού κόστους. Επίσης αναμένονται δράσεις για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω επιχορηγήσεων για εγκατάσταση, παραγωγή, αποθήκευση και διανομή ενέργειας από ΑΠΕ σε επιχειρήσεις.
- Ένταξη προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης καλλιεργητών για την αναδιάρθρωση της κορινθιακής σταφίδας στο Ταμείο Ανάκαμψης.
- Αξιοποίηση δράσεων εξωστρέφειας, προώθησης οίνων ΠΟΠ σε αγορές της Άπω Ανατολής (ύψους 1.700.000 €), φράουλας σε Ευρωπαϊκές Αγορές (ύψους

2.200.000 €), επιτραπέζιας ελιάς στις αγορές των ΗΠΑ και του Καναδά (ύψους 3.000.000 €).

- Επένδυση ύψους 260 εκατ. € σε εθνικό επίπεδο για την διασύνδεση του αγροδιατροφικού οικοσυστήματος με τον αγροτουρισμό και τον Τουρισμό σε εθνικό επίπεδο, στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

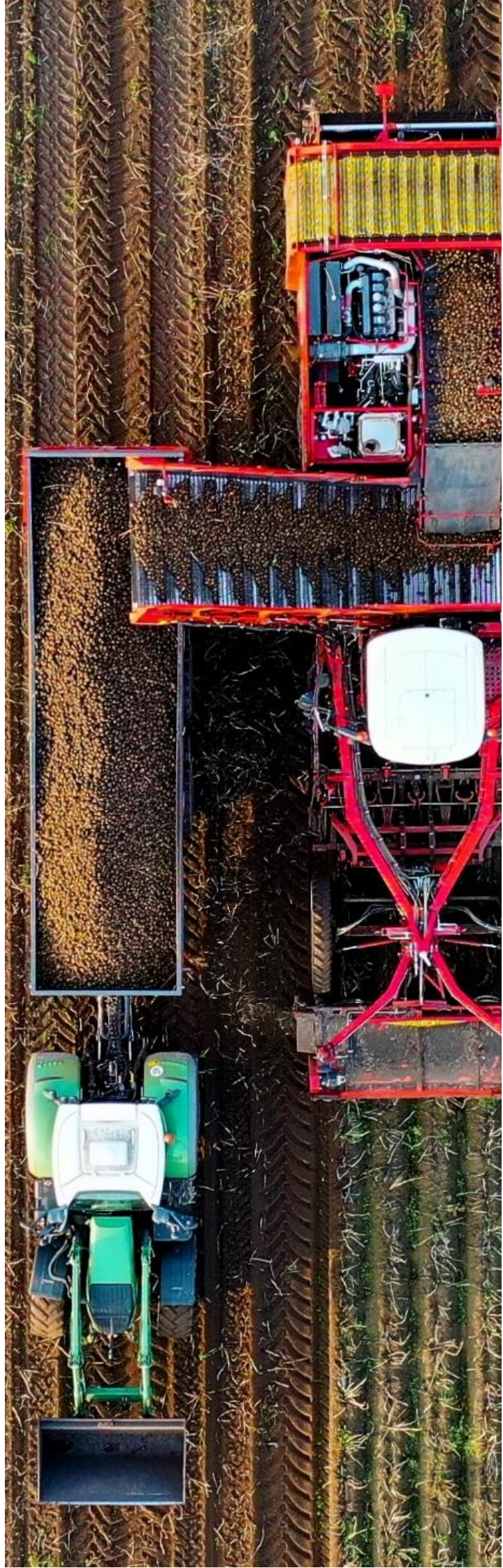
Αδύναμα Σημεία

- Χαμηλό ποσοστό εξωστρέφειας των αγροδιατροφικών προϊόντων της περιφέρειας. Το ποσοστό επιχειρήσεων της περιφέρειας που εξάγουν προϊόντα ή υπηρεσίες ανέρχεται στο 9,4%, και η περιφέρεια συμμετείχε κατά 1,1% στις συνολικές ελληνικές εξαγωγές (άνευ πετρελαιοειδών), καταλαμβάνοντας την όγδοη θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, πίσω από την Κρήτη (1,3%) και μπροστά από την Ήπειρο (0,8%).
- Κατακερματισμός αγροτικών μονάδων, Μικρές μη-διασυνδεδεμένες εκμεταλλεύσεις
- Δυσμενής γεωμορφολογία ορεινών περιοχών - χαμηλή προσβασιμότητα.
- Πολύ περιορισμένη εισαγωγή Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στον αγροτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της «γεωργίας ακριβείας».

- Καθυστέρηση του ψηφιακού εκσυγχρονισμού των Μεταποιητικών επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα της περιφέρειας και η μετάβασή τους στην ψηφιακή εποχή. Είναι απαραίτητη η αύξηση των ΤΠΕ, και ιδιαίτερα τις ΜμΕ, με δεδομένο πως μόλις το 82% των επιχειρήσεων στην ΠΔΕ διαθέτουν σύνδεση στο Διαδίκτυο, μόλις 17% έχουν εισάγει λύσεις τεχνολογίας σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας και, τέλος, μόνο 10% είναι σε θέση να διεκπεραιώσουν παραγγελίες ή ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω Διαδικτύου.
- Περιορισμένη δικτύωση τομέων οικονομικής δραστηριότητας όπως αγροδιατροφή -τουρισμός.

51 Απειλές

- Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας άρα και στο εισόδημα.
- Ενεργειακή ανασφάλεια και ταυτόχρονη αύξηση κόστους κατανάλωσης ενέργειας.
- Αντιμέτωπιση των προκλήσεων για απεξάρτηση από τις παραδοσιακές μορφές παραγωγής ενέργειας και υιοθέτηση των ΑΠΕ από όλο τον παραγωγικό ιστό των μεταποιητικών επιχειρήσεων στον αγροδιατροφικό τομέα για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την μετάβαση σε ένα ψηφιακό και πράσινο μοντέλο ανάπτυξης.
- Υποβάθμιση φυσικών πόρων και διαταραχές σε οικοσυστήματα υψηλής οικολογικής αξίας.

Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας

Δυνατά Σημεία

- Σημαντική συμβολή του κύκλου εργασιών της ζωικής παραγωγής στην περιφέρεια και στον κύκλο εργασιών του κλάδου σε εθνικό επίπεδο. Υψηλής ποιότητας κτηνοτροφικά προϊόντα.
- Σύγχρονο οδικό δίκτυο (Ολυμπία Οδός, Ιονία Οδός) που προσφέρει ασφαλείς και γρήγορες μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων από την Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας προς την Κεντρική Ελλάδα.
- Η Αιτωλοακαρνανία διαπερνάτε από ευρωπαϊκού επιπέδου μεταφορικές υποδομές που αποτελούν πλεονέκτημα για την υλοποίηση επενδύσεων στην βιομηχανία τροφίμων συνιστώντας την μια ελκυστική περιφέρεια για βιομηχανικές επενδύσεις στον τομέα της αγροδιατροφής.
- Εδραίωση υδατοκαλλιεργειών στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας ως ενός δυναμικού κλάδου πρωτογενούς παραγωγής της περιοχής με μεγάλη συμβολή σε εθνικό επίπεδο.
- Παραγωγή πληθώρας προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ εντός των ορίων της ΠΔΕ όπως Αυγοτάραχο Μεσολογγίου, Φέτα Αμφιλοχίας Πλήθος οίνων ΠΓΕ (ελληνικές και διεθνείς ποικιλίες).

Ευκαιρίες

- Αξιοποίηση δράσεων εξωστρέφειας: «Πρώθηση/προβολή αλιευμάτων ΠΔΕ σε εσωτερική αγορά και Τρίτες Χώρες» όπως

ΗΠΑ, Ιαπωνία, Γαλλία, Γερμανία (Χρηματοδότηση ΕΣΠΑ 2021-2027).

- Οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες για την υποστήριξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και τομέων αιχμής της περιφέρειας μέσω του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021 -2027.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων μέσω της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού τους από το ΕΠ Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 και το ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.
- Η χρήση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης ή του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την υλοποίηση μικρών επενδύσεων ΑΠΕ στον αγροτικό τομέα με στόχο την μείωση του παραγωγικού κόστους.
- Ανάπτυξη αλιευτικού τουρισμού στην Περιφερειακή Ενότητα.
- Επένδυση ύψους 260 εκατ. € σε εθνικό επίπεδο για την διασύνδεση του αγροδιατροφικού οικοσυστήματος με τον αγροτουρισμό και τον Τουρισμό σε εθνικό επίπεδο, στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

Αδύναμα Σημεία

- Κατακερματισμός αγροτικών μονάδων, Μικρές μη-διασυνδεδεμένες εκμεταλλεύσεις.
- Δυσμενής γεωμορφολογία ορεινών περιοχών - χαμηλή προσβασιμότητα.
- Δεν έχει επιτευχθεί η αξιοποίηση της δυναμικής των λιμένων, Αστακού, Μεσολογγίου για την εμπορική δυναμική

του αγροδιατροφικού τομέα της περιοχής.

- Πολύ περιορισμένη εισαγωγή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στον αγροτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της «γεωργίας ακριβείας».
- Χαμηλό επίπεδο διασύνδεσης του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας με την παραγωγή και την τοπική οικονομία, γεγονός που επιδρά αρνητικά στην ανάδειξη νέων αγροδιατροφικών προϊόντων.

Απειλές

- Επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας άρα και στο εισόδημα.
- Ενεργειακή ανασφάλεια και ταυτόχρονη αύξηση κόστους κατανάλωσης ενέργειας.
- Υποβάθμιση φυσικών πόρων και διαταραχές σε οικοσυστήματα υψηλής οικολογικής αξίας (λιμνοθάλασσες της Περιφερειακής Ενότητας).

Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας

Δυνατά Σημεία

- Ισχυρή φυτική παραγωγή στην ΠΕ Ηλείας με πληθώρα δενδρωδών καλλιεργειών (σημαντικότερες οι καλλιέργειες πορτοκαλιών και κηπευτικών καλλιεργειών υπαίθριων και υπό κάλυψη με βασικότερα παραγόμενα προϊόντα το καρπούζι, το πεπόνι, τη φράουλα, το

λάχανο, το σπαράγγι, τα μαρούλια, τις μελιτζάνες κ.α..)

- Παραγωγή πληθώρας προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ εντός των ορίων της ΠΔΕ όπως ελαιόλαδο Ηλείας, σταφίδα Ηλείας, πλήθος οίνων ΠΓΕ Ηλείας (ελληνικές και διεθνείς ποικιλίες).

Ευκαιρίες

- Αξιοποίηση δράσεων εξωστρέφειας, ιδίως για τη φράουλα, σε Ευρωπαϊκές Αγορές (ύψους 2.200.000 €).
- Οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες για παραγωγικές επενδύσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος του αγροδιατροφικού τομέα
- Οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες για την υποστήριξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και τομέων αιχμής της περιφέρειας μέσω του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021 -2027.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων μέσω της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού τους από το ΕΠ Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 και το ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.
- Η χρήση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης ή του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την υλοποίηση μικρών επενδύσεων ΑΠΕ στον αγροτικό τομέα με στόχο την μείωση του παραγωγικού κόστους.

Αδύναμα Σημεία

- Κατακερματισμός αγροτικών μονάδων, Μικρές μη-διασυνδεδεμένες εκμεταλλεύσεις.

- Πολύ περιορισμένη εισαγωγή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στον αγροτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της «γεωργίας ακριβείας».
- Χαμηλό επίπεδο διασύνδεσης του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας με την παραγωγή και την τοπική οικονομία, γεγονός που επιδρά αρνητικά στην ανάδειξη νέων αγροδιατροφικών προϊόντων.
- Καθυστέρηση του ψηφιακού εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων της περιφέρειας και της μετάβασή τους στην ψηφιακή εποχή.

Απειλές

- Επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας άρα και στο εισόδημα.
- Ενεργειακή ανασφάλεια και ταυτόχρονη αύξηση κόστους κατανάλωσης ενέργειας.
- Υποβάθμιση φυσικών πόρων και διαταραχές σε οικοσυστήματα υψηλής οικολογικής αξίας .

5.3 Ευρήματα από ενέργειες διαβούλευσης – Focus Group στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων

Στα πλαίσια της αναγνώρισης των ιδιαιτεροτήτων που χαρακτηρίζουν τον τομέα της «Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων» στην ΠΔΕ και της αναλυτικότερης και πληρέστερης καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και των ελλείψεων και αναγκών που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης, πραγματοποιήθηκε στοχευμένο Focus Group στις 09/12/2023 με συμμετέχοντες δημόσιους φορείς και εκπροσώπους του τοπικού παραγωγικού συστήματος.

Από την ομάδα εστίασης προέκυψαν τα ακόλουθα βασικά συμπεράσματα:

- ▮ Ως προς την αναγνώριση των δυνατών σημείων του τομέα που μπορεί να συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξή του, οι συμμετέχοντες τόνισαν την υψηλή ποιότητα και ποικιλία των παραγόμενων προϊόντων καθώς και τις ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες, ενώ κατέδειξαν τη γεωγραφική θέση της ΠΔΕ ως κομβική για την πρόσβαση στις πρώτες ύλες.
- ▮ Ως προς τις δεξιότητες που εκτιμάται ότι απουσιάζουν σήμερα από τους απασχολούμενους στον υπό εξέταση τομέα, η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων εστίασε στην έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων στον αγροτικό τομέα ενώ έκαναν αναφορά σε έλλειψη γνώσεων για την πράσινη οικονομία καθώς και marketing αγροτικών προϊόντων.
- ▮ Ως προς τις νέες δεξιότητες που θα πρέπει να κατέχει το ανθρώπινο δυναμικό στα επόμενα έτη, με βάση τις τρέχουσες τεχνολογικές εξελίξεις, η συζήτηση εστίασε στην ανάγκη ψηφιακών δεξιοτήτων για τη

μετάβαση στη γεωργία ακριβείας καθώς και γνώσεων τεχνολογίας τροφίμων.

- ▮ Ως προς τα θεματικά αντικείμενα κατάρτισης για την περαιτέρω εκπαίδευση των εργαζομένων έντονο ενδιαφέρον παρουσιάστηκε για την ψηφιακή γεωργία και τις νέες τεχνολογίες, τη χρηματοδότηση νέων καλλιεργειών καθώς και θέματα που άπτονται της συντήρησης του εξοπλισμού (ηλεκτρολογικά, μηχανολογικά).
- ▮ Παρεμφερείς ανάγκες παρουσιάστηκαν και ως προς τα αντικείμενα κατάρτισης που προτάθηκαν να υλοποιηθούν σε ανέργους, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον να δίνεται την ψηφιακή γεωργία και τις νέες τεχνολογίες, τα εργαλεία χρηματοδότησης νέων καλλιεργειών και τέλος στη συντήρηση εξοπλισμού.

6. Προτάσεις ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Η στήριξη των επιχειρήσεων στην προσπάθεια προσαρμογής τους στις νέες διεθνείς απαιτήσεις στον βιομηχανικό σχεδιασμό, στην χρήση νέων τεχνολογιών και στην προσαρμογή των παραδοσιακών πρακτικών στις νέες τεχνολογίες αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους στην προσπάθεια τόνωσης και ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η ενδυνάμωση του τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, ο οποίος αποτελεί έναν ιδιαίτερα δυναμικό και ανταγωνιστικό τομέα στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, δύναται να δημιουργήσει περαιτέρω εξειδικευμένες θέσεις απασχόλησης.

Ειδικότερα, για την αναγνώριση των επαγγελματιών και των δεξιοτήτων που αναμένεται να παρουσιάσουν ζήτηση στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος τα επόμενα έτη, και αφετέρου για τη διατύπωση κατάλληλων δράσεων ενίσχυσης των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας που απασχολείται ή θέλει να απασχοληθεί στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων, καθώς και για την άμβλυση της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης που παρατηρείται στην αγορά εργασίας, λήφθηκαν υπόψη:

1. Η ανάλυση του δυναμισμού των επαγγελματιών και των ειδικοτήτων του τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων στην Δυτική Ελλάδα που παρουσιάζουν είτε ανθεκτικότητα, είτε αύξηση με βάση τις μισθωτές ροές απασχόλησης του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, το οποίο τροφοδοτεί με δεδομένα τον Περιφερειακό Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.
2. Η επεξεργασία των βασικών ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών κειμένων τα οποία αναδεικνύουν συγκεκριμένες στοχεύσεις για την ανάπτυξη του τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων.
3. Έρευνα μέσω της διεξαγωγής συζητήσεων Στρογγυλού Τραπέζιου (Focus Group) με βασικούς εμπλεκόμενους τους εκπροσώπους παραγωγικών φορέων, επιχειρήσεων, δημοσίων και ιδιωτικών φορέων εδρεύοντες στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και δραστηριοποιούμενους στον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων η οποία υλοποιήθηκε την περίοδο αναφοράς της 2ης απολογιστικής έκθεσης εργασιών (09/12/2022) και είχε ως στόχο την συλλογή προτάσεων για τις ειδικότητες και επαγγέλματα όπου αναμένεται να υπάρξει αύξηση της ζήτησης από την περιφερειακή

αγορά στον τομέα της Αγοροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων.

Σημειώνεται πως τα αντικείμενα κατάρτισης αφορούν σε αντικείμενα που μπορούν να προσφερθούν στο πλαίσιο των διαδικασιών Δια Βίου Μάθησης μη τυπικής μάθησης, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ) μέσω αδειοδοτημένων Παρόχων Δια Βίου Μάθησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Νόμο 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020) «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης», ο οποίος αποτελεί το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση και Δια βίου Μάθηση.

Το εφαρμοστικό πλαίσιο των δράσεων Επαγγελματικής Κατάρτισης αφορά την υπ. αριθ. 82759/29-8-2022 ΚΥΑ /ΦΕΚ 4581/30.08.2022/ «Σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων/επιδοτούμενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ) και Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Ε.Ε)». Φορείς υλοποίησης των εν λόγω προγραμμάτων μπορούν να είναι πιστοποιημένοι εκπαιδευτικοί φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, κοινωνικοί εταίροι, καθώς και επιχειρήσεις στις περιπτώσεις δράσεων επιχειρησιακής κατάρτισης.

Επιπροσθέτως, τα προτεινόμενα αντικείμενα κατάρτισης είναι συμβατά με τις μνείες του Ν.4921/2022 αναφορικά με την «Εθνική Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεση με την Αγορά Εργασίας», ενώ η ενεργοποίηση, η συμμετοχή και η μέτρηση της επίδοσης των ωφελούμενων στις ενέργειες κατάρτισης θα παρακολουθείται μέσω του Ατομικού λογαριασμού δεξιοτήτων (ΚΥΑ 82759/29-8-2022).

Αντικείμενα Κατάρτιση μέσω της Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης

Τεχνικός Παραγωγής Επιχειρήσεων Τροφίμων και Ποτών

Απευθύνεται σε εργαζομένους οι οποίοι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους παραλαμβάνουν, αποθηκεύουν, χειρίζονται, επεξεργάζονται, μεταφέρουν, ελέγχουν πρώτες ύλες, ενδιάμεσα και τελικά προϊόντα διατροφής, χρησιμοποιώντας σκεύη και μηχανολογικό εξοπλισμό.

Στέλεχος Διαχείρισης Ασφάλειας και Ποιότητας Τροφίμων

Απευθύνεται σε ανέργους/εργαζομένους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται για την εδραίωση αποτελεσματικών συστημάτων διαχείρισης της ποιότητας και της ασφάλειας, την πραγματοποίηση ελέγχων και αναλύσεων για την παρακολούθηση των παραμέτρων ασφάλειας και ποιότητας στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής τροφίμων και την

προαγωγή της ασφάλειας και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Υπάλληλος επεξεργασίας και τυποποίησης ελαιόλαδου

Απευθύνεται σε εργαζόμενους οι οποίοι γνωρίζουν και εφαρμόζουν όλα τα στάδια επεξεργασίας, συντήρησης και τυποποίησης ελαιόλαδου, εποπτεύουν και συντονίζουν τη ροή της παραγωγής ανάλογα με τη σχετική ζήτηση, εφαρμόζουν όλες τις σύγχρονες μεθόδους για τη βελτιστοποίηση της ποιότητας του παραγόμενου ελαιόλαδου, εντοπίζουν και καταγράφουν τα κρίσιμα σημεία και τις πιθανότητες επιμόλυνσης του προϊόντος, καθορίζουν μέτρα μείωσης των μολυσματικών παραγόντων, κ.ά.

59

Τεχνίτης Μελισσοκομίας

Απευθύνεται σε ανέργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την εκτροφή μελισσών και την παραγωγή μελισσοκομικών προϊόντων, την προμήθεια μελισσομηνών, την επιλογή και την συμμετοχή στην εγκατάσταση και στη συντήρηση του απαραίτητου μελισσοκομικού εξοπλισμού καθώς και των κτιριακών εγκαταστάσεων, τη διοίκηση της μελισσοκομικής εκμετάλλευσης και τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται σε αυτή.

Στέλεχος Εξαγωγών και Διεθνούς Εμπορίου

Θεωρείται σύμφωνα με τον ΣΕΒ μια από τις 11 σημαντικότερες ειδικότητες που θα παρουσιάσουν ζήτηση τα επόμενα έτη. Απευθύνεται σε ανέργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται για την προώθηση πωλήσεων/εξαγωγών επιχειρήσεων εμπορίας οиноποιητικών/ελαιοκομικών προϊόντων, θα διαπραγματεύονται συμβάσεις με οίκους του εξωτερικού σχετικά με τα κέντρα πωλήσεων και διανομής σε χώρες του εξωτερικού, παρακολουθούν και υλοποιούν την σωστή τυποποίηση προϊόντων σε αντιστοιχία με τα διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των εξαγωγών και των πωλήσεων σε άλλα κράτη.

Υπεύθυνος Marketing Τροφίμων

Απευθύνεται σε ανέργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται στο να λαμβάνουν στρατηγικές αποφάσεις και θέτουν τους επιμέρους στόχους για την τοποθέτηση και την προώθηση των προϊόντων και της επιχείρησης στην αγορά, σχεδιάζουν και υλοποιούν προγράμματα προώθησης, παρακολουθούν και αξιολογούν τα αποτελέσματά τους, σχεδιάζουν, οργανώνουν και πραγματοποιούν μελέτες της αγοράς, παρακολουθούν τις αγορές – στόχους και τις τάσεις των καταναλωτών τροφίμων στην εσωτερική και διεθνή αγορά, κ.ά.

Στέλεχος Πωλήσεων/ Μάρκετινγκ προϊόντων αγροδιατροφής

Απευθύνεται σε ανέργους/εργαζόμενους Άνεργοι/Εργαζόμενοι οι οποίοι θα

απασχοληθούν/ούνται στην εξυπηρέτηση πελατών, πληροφορούν τους νέους και τους υφιστάμενους πελάτες, διεκπεραιώνουν παραγγελίες σε συνεργασία με τα παραγωγικά τμήματα της επιχείρησης, υποστηρίζουν τις δραστηριότητες ανάπτυξης και διατήρησης του πελατολογίου, συμμετέχουν στη διοργάνωση εκθέσεων και εκδηλώσεων με σκοπό την προβολή και προώθηση των προϊόντων της επιχείρησης, κ.ά.

Digital Marketing και Online Branding

Απευθύνεται σε ανέργους/εργαζομένους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με το ψηφιακό marketing των προϊόντων της αγροδιατροφής και της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών για την ενίσχυση των πωλήσεων στην εσωτερική και διεθνή αγορά, θα καταρτίζουν την τιμολογιακή πολιτική, θα οργανώνουν την επικοινωνιακή στρατηγική ιδίως στα social media, κτλ.

Ειδικός Συστημάτων Ηλεκτρονικού Εμπορίου - e-commerce

Απευθύνεται σε ανέργους/εργαζομένους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με το ηλεκτρονικό εμπόριο για την λήψη και διεκπεραίωση ηλεκτρονικών παραγγελιών, την οργάνωση της αποστολής τους, την ασφάλεια των συναλλαγών, την προετοιμασία του ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop), κτλ.

Στο παρακάτω πίνακα για καθένα από τα παραπάνω αντικείμενα κατάρτισης προτείνονται κάποιες ενδεικτικές θεματικές ενότητες του προτεινόμενου προγράμματος εκπαίδευσης.

Α/Α	Αντικείμενα Κατάρτισης	Ενδεικτικές Θεματικές Ενότητες του Προγράμματος Εκπαίδευσης
1	Τεχνικός Παραγωγής Επιχειρήσεων Τροφίμων και Ποτών	1. Βασικές γνώσεις επιστήμης τροφίμων και ποτών 2. Ορθές βιομηχανικές / παρασκευαστικές πρακτικές 3. Παράγοντες GMP που μετέχουν στην παρασκευή προϊόντων 4. Βασικές αρχές μεθοδολογίας HACCP 5. Ιχνηλασιμότητα 6. Ορθή Υγιεινή Πρακτική – GHP 7. ISO 22000:2005 8. Βελτιστοποίηση παραγωγικής διαδικασίας
2	Στέλεχος Διαχείρισης Ποιότητας και Ασφάλειας τροφίμων	1. Διενέργεια Ελέγχων Ασφάλειας και Ποιότητας Τροφίμων 2. Εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας και Ποιότητας Τροφίμων - ΣΔΑΤ 3. Εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας και Ποιότητας Τροφίμων - ΣΔΑΤ 4. Ανάπτυξη Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας και Ποιότητας & Συντονισμός ομάδας ασφάλειας και ποιότητας τροφίμων
3	Στέλεχος Εξαγωγών και Διεθνούς Εμπορίου ¹	1. Εισαγωγή στις βασικές έννοιες του εμπορίου 2. Η Μορφή του Διεθνούς Εμπορίου Σήμερα 3. Διεθνείς Συμφωνίες 4. Μορφές Διεθνούς Οικονομικής Συνεργασίας 5. Κρατικές Παρεμβάσεις στο Διεθνές Εμπόριο 6. Εμπόδια στη Διεξαγωγή του Διεθνούς Εμπορίου 7. Μέθοδοι άσκησης άμεσων και έμμεσων εξαγωγών 8. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξαγωγικής δραστηριότητας 9. Ο Τρίτος Κόσμος και οι Αναδυόμενες Αγορές
4	Ειδικός Συστημάτων Ηλεκτρονικού Εμπορίου - e-commerce	1. Εισαγωγή στο Ηλεκτρονικό Εμπόριο 2. Μοντέλα Ηλεκτρονικών Επιχειρήσεων 3. Ηλεκτρονικές Προμήθειες 4. Ηλεκτρονικό Εμπόριο και Ασφάλεια Συναλλαγών 5. Συστήματα Ηλεκτρονικών Πληρωμών 6. Προετοιμασία Ηλεκτρονικού Καταστήματος 7. Εισαγωγή στη Δημιουργία e-shop 8. Το Wordpress ως Εργαλείο Δημιουργίας e-shop
61 5	Digital Marketing και Online Branding	1. Ανάλυση προϊόντων και υπηρεσιών στο Ψηφιακό Marketing 2. Βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα για ενημερωτικές ιστοσελίδες 3. SWOT, Ανάλυση εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος 4. Έρευνα αγοράς 5. Ψηφιακό Marketing 6. Διαχείριση Περιεχομένου 7. Πλάνο μάρκετινγκ, προβολή, τιμολόγηση, υπηρεσίες, διανομή, διαδικασίες 8. Στόχος & στρατηγική επικοινωνίας μέσα από social media 9. Τρόποι αύξησης των followers στα social media 10. Τακτικό πλάνο επικοινωνίας μέσα από social media
6	Στέλεχος Πωλήσεων/ Μάρκετινγκ προϊόντων αγροδιατροφής	1. Καταναλωτικές ανάγκες και τάσεις 2. Καινοτόμες Τεχνολογίες για Βιώσιμα Γεωργικά Συστήματα, 3. Μάρκετινγκ τροφίμων και ανάπτυξη επωνυμίας 4. Ψηφιακό μάρκετινγκ 5. Διεθνή Προώθηση & Διανομή 6. Εγχώριες & διεθνείς πωλήσεις
7	Υπάλληλος τυποποίησης και συσκευασίας ελαιόλαδου	1. Γενικά – εισαγωγικά στοιχεία περί ελιάς 2. Τυποποίηση και Συσκευασία ελαιόλαδου 3. Εισαγωγή στις έννοιες της ποιότητας, πιστοποίησης και ολικής ποιότητας 4. Διεθνή πρότυπα ποιότητας
8	Τεχνίτης Μελισσοκομίας	1. Βασικές γνώσεις στην Γενική Εντομολογία 2. Εισαγωγή στη Μελισσοκομία 3. Φυσικοί Πόροι και Περιβάλλον 4. Γεωργική Οικονομία – Αγροτική Πολιτική 5. Κοστολόγηση Αγροτικών Προϊόντων 6. Μάρκετινγκ Αγροτικών προϊόντων 7. Μελισσοκομικός Εξοπλισμός – Εγκατάσταση του Μελισσοκομείου

¹ Η ειδικότητα του «Στελέχους προώθησης εξαγωγών» θεωρείται επίσης σύμφωνα με τον ΣΕΒ μια από τις 11 σημαντικότερες ειδικότητες που θα παρουσιάσουν ζήτηση τα επόμενα έτη βλ έπε https://www.sev.org.gr/Uploads/Documents/52350/SEV_EpaggelmataMeMellon_MemoFINAL_1.pdf

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Ο τομέας της Αγροδιατροφής αλλά και της Βιομηχανίας Τροφίμων μπορεί να ενισχυθεί και μέσω της εισόδου στην σχετική αγορά εργασίας υψηλού επιπέδου προσωπικού, το οποίο μάλιστα θα συμβάλλει στην καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα του τομέα.

Η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων έρευνας των Πανεπιστημίων, η παραγωγή καινοτομίας και η ανάπτυξη αντίστοιχων δράσεων μεταφοράς τεχνολογίας προς τις επιχειρήσεις υπολείπεται σε σχέση με την ευρωπαϊκή εμπειρία ιδίως των αναπτυγμένων βιομηχανικά χωρών. Η καταγραφή των υφιστάμενων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ίδρυση τεχνοβλαστών ή σύναψη συμφωνιών εκμετάλλευσης δικαιωμάτων με τη βιομηχανία, ανέρχεται σε μέσο πλήθος κάτω της μονάδας για όλα τα Ιδρύματα ετησίως.

62 Η δράση **βιομηχανικών διδακτορικών** η οποία θεσμοθετήθηκε πρόσφατα από το Υπουργείο Παιδείας με Άρθρο 126 Ν. 4926/2022 μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο ανάπτυξης της βιομηχανίας και αγροδιατροφικών προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και την ενίσχυση της με ανθρώπινο δυναμικό με υψηλά προσόντα και δεξιότητες.

Η δράση αφορά σε εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε συνεργασία με επιχείρηση ή βιομηχανία, που εδρεύει ή παράρτημά της λειτουργεί στην Ελλάδα, η οποία αφορά στη διεξαγωγή βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών. Η σημασία της δράσης είναι μεγάλη για την ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων στην βιομηχανία τροφίμων αλλά και την ενίσχυση της απασχόλησης υψηλών δεξιοτήτων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Στην Ελλάδα, όπου μόλις 2,3% των διδακτόρων απασχολείται στη βιομηχανία, ενώ 29% των επιχειρήσεων δυσκολεύονται να καλύψουν θέσεις υψηλών τεχνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων.

Η δράση αυτή θα συμβάλει στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ ακαδημαϊκού και παραγωγικού τομέα με την συνδρομή του Πανεπιστημίου Πατρών και θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της περιφερειακής βιομηχανίας, την ανάπτυξη/βελτίωση προϊόντων, θα αντιστρέψει το «brain drain», θα ενισχύσει το τοπικό οικοσύστημα καινοτομίας, και θα κινητοποιήσει τις δαπάνες έρευνας και καινοτομίας από τις επιχειρήσεις.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί το «**Διεπιστημονικό Κέντρο Αγροδιατροφής – ΚΕΑΓΡΟ**» (2019) στη Θεσσαλονίκη που ιδρύθηκε έπειτα από πρωτοβουλία του Τμήματος Γεωπονίας της Σχολής Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ. Είναι από τα ελάχιστα με εξειδίκευση στο συγκεκριμένο αντικείμενο και με στόχο την ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς σε όλη τη χώρα, τη διοργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων σε ειδικά θέματα αιχμής για τον τομέα της αγροδιατροφής, καθώς και την υποβολή προτάσεων σε σχετικά με την αγροδιατροφή ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα. Στο συγκεκριμένο εξειδικευμένο κέντρο μπορούν να απευθυνθούν εργαζόμενοι ή και μη εργαζόμενοι και από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας προτείνοντας διασύνδεση του τομέα της αγροτικής παραγωγής με την ακαδημαϊκή κοινότητα λαμβάνοντας παροχή τεχνολογίας που θα συμβάλουν στην ενίσχυση τεχνολογιών, πρακτικών και γνώσεων παραγωγής και επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης.

Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο για την υλοποίηση των βιομηχανικών διδακτορικών καταρτίζεται πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.), της συνεργαζόμενης επιχείρησης ή βιομηχανίας και του υποψήφιου διδάκτορα, καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι συνεργασίας για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στην επιχείρηση ή τη βιομηχανία και την εξαγωγή των ερευνητικών αποτελεσμάτων, τη χρήση υποδομών και εξοπλισμού του Α.Ε.Ι., εάν η έρευνα διεξάγεται εντός του Α.Ε.Ι., τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα κάθε συμβαλλόμενου μέρους, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί του έργου που διεξάγεται κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

Η εκπόνηση βιομηχανικού διδακτορικού δύναται να χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και επιχειρήσεις ή βιομηχανίες, που εδρεύουν ή λειτουργούν παράρτημα στην ημεδαπή.

Αξιοσημείωτη είναι η πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου Πατρών, που από το 2020 είχε αναλάβει δράση αναφορικά με την ανάγκη μετασχηματισμού των επιστημονικών επιτευγμάτων σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες της Βιομηχανίας γενικά, και είχε προχωρήσει ήδη από το 2020 μαζί με το Επιμελητήριο Αχαΐας στην δημιουργία της πλατφόρμας PatrasInnovation Quest (PatrasIQ).

Η Patras IQ είναι μια πλατφόρμα διασύνδεσης της έρευνας που διεξάγεται σε Ακαδημαϊκά Ιδρύματα με παραγωγικούς φορείς, στην οποία συμμετέχουν μέσω προγραμματικής σύμβασης το Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και το Επιμελητήριο Αχαΐας.

Βιβλιογραφία

Eurostat (2021), *Διάρθρωση της απασχόλησης κατά NUTS2 για το έτος 2019*

Eurostat (2021), *Διάρθρωση της επιχειρηματικότητας κατά NUTS2-3 για το έτος 2019*

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» (2021), *Ετήσιος απολογισμός ΠΕΠ «Δυτική Ελλάδα» 2014-20*

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» (2022), *Προσχέδιο ΠΕΠ «Δυτική Ελλάδα» 2021-27*

Ελληνική Κυβέρνηση (2020), *Μακροχρόνια Στρατηγική για το έτος 2050*

ΕΛΣΤΑΤ (2021), *ΑΠΑ ανά περιφέρεια και κλάδο για το έτος 2019, Περιφερειακοί λογαριασμοί*

ΕΛΣΤΑΤ (2021), *Επισκέπτες και εισπράξεις αρχαιολογικών χώρων και μουσείων για τα έτη 2018 - 2019*

ΕΛΣΤΑΤ (2021), *Μητρώο επιχειρήσεων ανά περιφέρεια και κλάδο για το έτος 2019*

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), *Ευρωπαϊκό Σύστημα Ταξινόμησης Δεξιοτήτων/ Ικανοτήτων, Προσόντων και Επαγγελμαμάτων (ESCO)*, Διαθέσιμο online: <https://esco.ec.europa.eu/el>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), *Μια Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία*. Διαθέσιμο online: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_el#documents

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), *Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 2019-2024*, Διαθέσιμο online: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities_el

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2021), *Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2021 – 2025*

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2022), *Επενδυτικό προφίλ – Επένδυσε στην ΠΔΕ*, Διαθέσιμο online: https://www.pde.gov.gr/invest_in_PDE/index.php/el/

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2022), *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-23 – Στρατηγικός Σχεδιασμός*

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων (2022), *Νέα Προγραμματική Περίοδος 2021-27*, Διαθέσιμο online: <https://www.espa.gr/el/Pages/newprogperiod21-27.aspx>

Υπουργείο Οικονομικών (2022), *Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»*.

Εθνική στρατηγική για τη βιομηχανία του αύριο, ΣΕΒ τεύχος 50, 2019

#SEV4jobs Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΣΕΒ ΜΕ ΤΙΤΛΟ: «Η Ελλάδα παράγει: Επαγγέλματα με μέλλον»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ
χώρα ανθίσσης!

Περιφερειακός Μηχανισμός
Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς
Εργασίας Δυτικής Ελλάδος

www.eeogroup.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014 – 2020
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

